

INTEGRUOTOS STATISTIKOS INFORMACINĖS SISTEMOS MODERNIZAVIMO (II ETAPO) TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

TURINYS

1	Naudojamos santrumpos ir sąvokos	3
2	Bendra informacija apie projektą	4
3	Esama situacija	5
3.1	Projekto aplinka	5
3.2	Esama ISIS situacija	7
4	Siekiama situacija	13
4.1	Siekiamos situacijos procesai	13
4.2	Modernizuojamos ISIS koncepcija	14
5	Paslaugų teikimą reglamentuojantys teisės aktai	18
6	Funkciniai reikalavimai	19
6.1	Bendri reikalavimai realizuojamiems sprendimams	19
6.2	Reikalavimai sistemos veiklos funkcijoms	20
6.2.1	Reikalavimai klausimynų rengimo komponentui	20
6.2.2	Reikalavimai klausimynų pildymo komponentui	23
6.2.3	Reikalavimai užpildytų klausimynų įkėlimo komponentui	25
6.2.4	Reikalavimai kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentui	26
6.2.5	Reikalavimai užduočių valdymui	28
6.2.6	Reikalavimai respondentų informavimo komponentui	28
6.3	Reikalavimai ataskaitų rengimui	29
6.4	Reikalavimai išoriniam respondentų portalui	30
6.5	Reikalavimai integracinei sąsajai su Adresų registru	31
6.6	Reikalavimai naudotojų valdymui	32
7	Nefunkciniai reikalavimai	33
7.1	Bendrieji reikalavimai sistemos architektūrai	33
7.2	Reikalavimai projekto vykdymui ir valdymui	34

7.2.1	Reikalavimai kūrimo iteracijoms	34
7.2.2	Reikalavimai priėmimo testavimui	35
7.2.3	Reikalavimai mokymams	36
7.2.4	Reikalavimai bandomajai eksploatacijai	37
7.3	Reikalavimai dokumentacijai	38
7.4	Reikalavimai naudotojo sąsajai ir ergonomiškumui	39
7.5	Reikalavimai duomenų apsaugai ir informacijos saugumo valdymui	39
7.6	Reikalavimai pajėgumui ir veikimo sąlygoms	40
7.7	Reikalavimai platformoms ir programinės įrangos licencijoms	41
7.8	Reikalavimai galutiniam sistemos priėmimui	41
7.9	Reikalavimai garantinei priežiūrai	42
7.10	Reikalavimai pakeitimų valdymui	43
7.11	Reikalavimai papildomų poreikių realizavimo paslaugų valdymui	44
8	Baigiamosios nuostatos	45
9	Šalių juridiniai adresai, rekvizitai ir parašai	45

1 Naudojamos santrumpos ir sąvokos

Šioje Techninėje specifikacijoje naudojamų santrumpų ir sąvokų paaiškinimai pateikiami lentelėje žemiau.

1 lentelė. Naudojamos santrumpos ir sąvokos

Santrumpa/ sąvoka	Paaiškinimas
CSPA	Bendra statistikos rengimo architektūra (angl. <i>Common Statistical Production Architecture</i>). Nuoroda internete: https://statswiki.unece.org/display/CSPA
E. statistika gyventojams	Respondentų apklausų ir Respondentų apklausų elektroninių paslaugų moduliai (gyventojų statistinių duomenų rinkimui ir tvarkymui skirta ISIS dalis)
E. statistika verslui	Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo ir Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo valdymo modulis (verslo statistinių duomenų rinkimui ir tvarkymui skirta ISIS dalis)
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
ESS	Europos statistikos sistema
Eurostat	Europos Sąjungos statistikos tarnyba
GSBPM	Bendrasis statistinės veiklos procesų modelis (angl. <i>Generic Statistical Business Process Model</i>). Nuoroda internete: https://statswiki.unece.org/display/GSBPM
GSIM	Bendrasis statistinės informacijos modelis (angl. <i>Generic Statistical Information Model</i>). Nuoroda internete: https://statswiki.unece.org/display/gsim/
IDS	Integruotos duomenų saugyklos posistemis (statistinių tyrimų apdorojimui ir saugojimui skirta ISIS dalis)
IS	Informacinė sistema
ISIS	Integruota statistikos informacinė sistema
IT	Informacinės technologijos
Klausimynas, statistinis formuliaras	Statistiniams duomenims įrašyti ir teikti naudojamas oficialiosios statistikos įstaigos patvirtintas ir oficialiai paskelbtas dokumento blankas su informacija apie statistinį tyrimą ir paaiškinimais, kaip pildyti šį blanką.
OSP	Oficialiosios statistikos portalas
Perkančioji organizacija, departamentas	Lietuvos statistikos departamentas

Paslaugos	Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimo paslaugos
Projektas	Projektas „Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimas“
Sistema	Integruotos statistikos informacinė sistemos komponentai, kurie kuriami ar modernizuojami paslaugų teikimo metu.
Teikėjas	Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimo paslaugų teikėjas
TS / Techninė specifikacija	Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimo II etapo techninė specifikacija
UNECE	Jungtinių Tautų ekonominė komisija Europai

2 Bendra informacija apie projektą

Lietuvos statistikos departamentas įgyvendina projektą „Integruotos statistikos informacinės sistemos (toliau – ISIS) modernizavimas“ (toliau – Projektas)

Projekto tikslas – modernizuoti integruotą statistikos informacinę sistemą, siekiant užtikrinti efektyvų, tarptautines rekomendacijas ir standartus atitinkantį statistinės informacijos rengimo procesą bei didinti statistinės informacijos kokybę.

Projektas įgyvendinamas etapais. I etapo metu buvo įgyvendinti šie Projekto uždaviniai:

1. Standartizuota ir centralizuota statistinių duomenų ir metaduomenų saugykla.
2. Standartizuotas ir centralizuotas statistinių tyrimų inicijavimas.
3. Standartizuotas ir centralizuotas mikroduomenų tikrinimas ir tinkamumo patvirtinimas (angl. *validation*) ir redagavimas.

II etapo metu planuojama įgyvendinti šiuos **Projekto uždavinius**:

1. standartizuoti verslo statistikos klausimynų rengimą;
2. modernizuoti verslo statistikos surinkimo procesus, juos pritaikant naudoti statistinių duomenų ir metaduomenų saugykloje tvarkomus duomenis;
3. modernizuoti verslo statistikos klausimynų pildymo funkcijas, pritaikant tarptautiniams standartams ir panaudojant saugias šiuolaikines technologijas;
4. centralizuotai fiksuoti ir tvarkyti su statistinės informacijos rengimo procesais ir jų rezultatais susijusius kokybės rodiklius.

Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimo II etapo techninėje specifikacijoje (toliau – Techninė specifikacija / TS) (t. y. šiame dokumente) pateikiami reikalavimai ISIS modernizavimo paslaugoms, kurias siekiama įsigyti Projekto II etapo metu.

3 Esama situacija

3.1 Projekto aplinka

Oficialiosios statistikos rengimo procesą sudaro etapai nuo pasirengimo statistiniam tyrimui iki tyrimo rezultatų sklaidos. Kiekviename etape yra vykdomi įvairūs, su statistinės informacijos rengimu susiję, subprocesai.

Statistinių tyrimų duomenų rinkimas yra realizuotas atskiruose ISIS funkcinuose komponentuose – Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo ir Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo valdymo moduluose (toliau kartu – E. statistika verslui), Respondentų apklausų ir Respondentų apklausų elektroninių paslaugų moduluose (toliau kartu – E. statistika gyventojams) apimančiuose GSBPM apibrėžtus informacijos rinkimo ir dalį analizės etapų. Sklaidos etapui priskiriami statistinių produktų parengimo ir publikavimo subprocesai yra realizuoti Oficialiosios statistikos portale (OSP), tačiau pastarasis nėra tiesiogiai integruotas su statistinių tyrimų duomenų rinkimui, apdorojimui, parengimui ir analizei skirtais funkciniais komponentais. Bendram metainformacijos tvarkymui ir tyrimų apdorojimui skirti moduliai IDS sistemyje, kurie buvo modernizuoti Projekto I etape, pritaikant GSIM ir GSBPM standartą.

Tokia situacija yra susiklosčiusi dėl to, kad atsakomybė už skirtingų statistinių tyrimų vykdymą yra priskirta atskiriems departamento statistikos skyriams, o statistinės informacijos rengimui naudojama ISIS buvo kuriama atskirų projektų metu papildant ją konkrečioms statistinėms tyrimams atlikti bei jų duomenims apdoroti skirtais funkcionalumais. Tai nulėmė, kad esama ISIS funkcinė architektūra yra iš esmės orientuota į atskirų statistinių tyrimų vykdymą, o ne į nuoseklų statistinės informacijos rengimo procesą.

Apibendrinant galima išskirti šias pagrindines esamos situacijos problemas:

1. Nepakankama atitiktis Eurostat ir EBPO statistinės informacijos rengimo rekomendacijoms
2. Ilga statistinės informacijos parengimo ir paskelbimo trukmė
3. Neefektyvus statistinės informacijos surinkimas iš gyventojų bei ūkio subjektų
4. Neefektyvus statistinių duomenų tvarkymas

Siekiant skatinti statistinės informacijos rengimo proceso ir subprocesų standartizavimą, didinti galimybes keistis statistiniais duomenimis bei pakartotiniam statistinių duomenų panaudojimui tiek valstybiniu, tiek tarpvalstybiniu lygiu, tarptautinės organizacijos (Jungtinių Tautų ekonominė komisija Europai (toliau – UNECE), Europos Sąjungos statistikos tarnyba (toliau – Eurostat) ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO)) sukūrė bendrąjį statistinės veiklos procesų modelį (angl. *Generic Statistical Business Process Model*, toliau – GSBPM), bendrąjį statistinės informacijos modelį (angl. *Generic Statistical Information Model*, toliau – GSIM) bei bendrą statistikos rengimo architektūrą (angl. *Common Statistical Production Architecture*, toliau – CSPA). Šiuose standartuose aprašytas visoms oficialiąją statistiką rengiančioms ir tvarkančioms organizacijoms rekomenduojamas statistinės informacijos rengimo proceso etapų ir juos sudarančių subprocesų rinkinys, tarp atskirų veiklos subprocesų migruojantys informacijos objektai (duomenys ir metaduomenys bei informacijos rengimui reikalingos taisyklės ir parametrai) bei pateikiamos metodinės gairės statistinių paslaugų projektavimui ir kūrimui, siekiant palengvinti statistikos rengimo procese naudojamų IT priemonių dalinimąsi ir integraciją tarp statistinių organizacijų.

Nurodyti standartai ir metodiniai dokumentai yra vieni iš pamatinių komponentų modernizuojant ir standartizuojant statistinės informacijos rengimo procesą bei gerinant statistinės informacijos kokybę, todėl yra taikomi ir rengiant Lietuvos oficialiąją statistiką.

Siekiant spręsti aukščiau aprašytas problemas buvo įgyvendintas Projekto I etapas, kurio metu buvo modernizuojami esami ir realizuojami nauji ISIS komponentai:

1. Centralizuota metaduomenų ir duomenų saugykla paremta GSBPM ir GSIM standartais:
 - a. Visuose statistinės informacijos rengimo procesuose naudojami metaduomenys ir duomenys tvarkomi ir saugomi centralizuotoje ir standartizuotoje saugykloje. Projekto metu realizuotos naujos metaduomenų tvarkymo ir saugojimo priemonės, kurios ilgainiui leis įgyvendinti metaduomenimis paremtą statistinės informacijos rengimo procesą, sudarys galimybę palaikyti sąryšius tarp proceso etapų, naudojamų įrankių ir duomenų. Realizavus centralizuotą saugyklą, palaipsniui visi ISIS posistemiai turėtų būti integruoti su šia saugykla, atsisakant lokalių metaduomenų saugyklų. Planuojama, kad kitiems ISIS posistemiams metaduomenys bus teikiami per integracines sąsajas (angl. *Application Programming Interface*, toliau – API), kurios būtų realizuotos Projekto II ir vėlesnių etapų metu.
 - b. Saugykloje galima struktūrizuotai tvarkyti veiklos (angl. *Business*) objektus - statistinės informacijos rengimo procesus, paremtus vieningu GSBPM standartu. Šiuo tikslu sistemoje realizuotos priemonės, leidžiančios detalizuoti statistinės informacijos rengimo procesus ir susieti juos su atitinkamais statistinės informacijos modelio objektais, t.y. kiekvienam veiklos procesui ar subprocesui nurodyti įvesties ir išvesties duomenis. Tokiu būdu statistinės informacijos rengimo proceso modelis tampa glaudžiai susijęs su statistinės informacijos modeliu (metaduomenų modeliu). Konkretaus statistinio tyrimo procesas komponuojamas naudojantis veiklos procesų modeliavimo ir vykdymo įrankiu (angl. *Business Process Manager*), kuris glaudžiai integruotas su metaduomenų saugykla.
 - c. Saugykloje galima struktūrizuotai tvarkyti sąvokų (angl. *Concepts*) objektus - statistinės informacijos rengimui aktualius kintamuosius, klasifikatorius, populiacijas ir pan. Sąvokų duomenų modelis parengtas pagal GSIM standarto struktūrą. Taip standartizuojant statistinių kintamųjų ir klasifikatorių tvarkymą, išvengiama nesuderinamumo problemų.
 - d. Saugykloje galima struktūrizuotai administruoti duomenų mainų (angl. *Exchange*) objektus - administracinius šaltinius bei tyrimų klausimynus. Iš saugykloje aprašytų klausimynų struktūros toliau galėtų būti generuojamos elektroninės klausimynų formos, kurias pildys respondentai.
 - e. Saugykloje galima struktūrizuotai tvarkyti duomenų struktūrų (angl. *Structures*) objektus – galimybė administruoti duomenų ir metaduomenų struktūras bei tvarkyti jas atitinkančius duomenų rinkinius. Taip pat yra galimybė į saugyklą įkelti ir tvarkyti duomenų rinkinius iš kitų ISIS posistemų.
2. Centralizuotas mikroduomenų tikrinimo, tinkamumo patvirtinimo ir redagavimo komponentas:
 - a. Galimybė automatizuotai patikrinti surinktus mikroduomenis, identifikuojant esamas ar potencialias klaidas, t. y. realizuoti GSBPM duomenų apdorojimo etape numatytą duomenų tikrinimo ir tinkamumo patvirtinimo etapą. Toks duomenų tikrinimas dažniausiai atliekamas nustatyta tvarka pagal iš anksto nustatytas taisykles ir gali būti kartojamas keletą kartų, o atlikus tikrinimą, duomenys, kurie netenkina nurodytų taisyklių yra pažymimi, kuriuos būtina peržiūrėti ir jeigu reikia automatiškai ar rankiniu būdu redaguojami..

- b. Galimybė centralizuotai tvarkyti duomenų tikrinimui ir tinkamumo patvirtinimo, redagavimui naudojamus metodus, taisykles bei tvarkyti ar papildyti sistemą loginiais, aritmetiniais bei sudėtingesniais matematiniais metodais.

3.2 Esama ISIS situacija

Paslaugų teikimo metu turės būti modernizuojama esama ISIS. Esami ISIS funkciniai komponentai ir jų aprašymai pateikiami žemiau esančiuose paveikslė ir lentelėje.

1 pav. ISIS funkciniai komponentai

2 lentelė. Funkcinių ISIS komponentų aprašymai

Komponentas	Aprašymas
1. Integruotos duomenų saugyklos posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – kaupti ir apdoroti statistinius duomenis. Posistemį sudaro šie moduliai: 1.1. tyrimų inicijavimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti statistinių tyrimų stebėjimo vienetų sąrašus, priimti ir kaupti valstybės informacinių sistemų ir registrų duomenis, formuoti statistinių tyrimų respondentų sąrašus, formuoti statistinių tyrimų duomenų įvedimo formas, specifikuoti ir planuoti statistinius tyrimus, valdyti administracinius duomenų šaltinius, rengti klausimynus; 1.2. tyrimų duomenų apdorojimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti, tikrinti ir redaguoti statistinius duomenis, tvarkyti statistinių duomenų tikrinimo ir redagavimo taisykles, formuoti ataskaitas apie tyrimų rezultatus. Projekto I etapo metu modulis buvo modernizuotas realizuojant jį kaip savarankišką komponentą, turintį tiesiogines sąsajas su kitais posistemio moduliais, ir duomenų tikrinimo ir redagavimo taisykles aprašant VTL (angl. <i>Validation and transformation language</i>) kalba. 1.3. metainformacijos. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti statistinių tyrimų sričių ir temų, adresų registro išrašo, statistinių klasifikatorių ir kategorijų, statistinių kintamųjų duomenis, dokumentuoti ir tvarkyti statistikos procesų modelį, metaduomenų modelį bei ataskaitų modelį, tvarkyti kokybės rodiklius ir programines priemones bei paslaugų informaciją; 1.4. tyrimų procesų vykdymo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti

	informaciją apie statistinių tyrimo veiklos procesų vykdymą, valdytų šių procesų vykdymą ir fiksuoti rezultatus, formuoti ataskaitas apie procesų eigą, formuoti statistinės informacijos ir veiklos procesų kokybės rodiklių ataskaitas; 1.5. duomenų rinkinių tvarkymo ir saugojimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: užtikrinti centralizuotą statistinių tyrimų metu surinktų ir parengtų platinimui duomenų aprašymą, katalogizavimą, paiešką ir ilgalaikį saugojimą; 1.6. administravimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti posistemio ISIS naudotojų sąrašą ir jų teises, formuoti ataskaitas apie duomenų mainų srautus ir automatinius procesus, formuoti ir teikti pranešimus apie sistemos sutrikimus. Iki Projekto pradžios ši posistemį sudarė tarpusavyje nesusiję ir nestandartizuoti komponentai. Projekto I etapo metu šis posistemis buvo modernizuotas ir realizuotas kaip savarankiškas komponentas. Posistemio funkcijos buvo standartizuotos pagal GSIM ir GSBPM modelius posistemyje realizuojant visų GSIM objektų tvarkymą bei GSBPM 1 – 3 etapų vykdymą.
2. Respondentų statistinių duomenų posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – rinkti statistinius duomenis iš respondentų. Respondentų statistinių duomenų posistemį sudaro šie moduliai: 2.1. Gyventojų statistinių duomenų surinkimo. Šis modulis užtikrina gyventojų statistinių duomenų parengimo ir perdavimo elektroninę paslaugą. Šio modulio pagrindinės funkcijos: formuoti statistinių tyrimų respondentų sąrašus, formuoti statistinio tyrimo kalendorių, kaupti informaciją apie suplanuotus vizitus, rengti elektroninius statistinius formuliarius, informuoti gyventojus apie dalyvavimą statistiniame tyrime, panaudojant duomenis iš valstybės informacinių sistemų ir registrų formuoti ir teikti gyventojams iš dalies užpildytus statistinius formuliarius, patikrinti ir priimti elektroniniu būdu užpildytus statistinius formuliarius, kaupti surinktus duomenis, tvarkyti šio modulio ISIS naudotojų ir ISIS paslaugų gavėjų teises, formuoti šio modulio veiklos ataskaitas; 2.2. Verslo (ūkio subjektų) statistinių duomenų surinkimo. Šis modulis užtikrina verslo statistinių duomenų parengimo ir perdavimo elektroninę paslaugą. Šio modulio pagrindinės funkcijos: rengti elektroninius statistinius formuliarius, panaudojant duomenis iš valstybės informacinių sistemų ir registrų formuoti ir teikti ūkio subjektams iš dalies užpildytus statistinius formuliarius, suteikti galimybę ūkio subjektų atstovams pildyti ir teikti elektroninius statistinius formuliarius, priimti ir kaupti ūkio subjektų pateiktus duomenis, informuoti respondentus apie statistinių formuliarių teikimo terminus, jų priėmimo rezultatus, formuoti ir teikti perspėjimų, naujienų ir pagalbos pranešimus, tvarkyti šio modulio ISIS paslaugų gavėjų teises, formuoti šio modulio veiklos ataskaitas.
3. Oficialiosios statistikos portalas	Oficialiosios statistikos portalas (OSP), kurio pagrindinė funkcija yra statistinės informacijos sklaida. OSP sudaro šie moduliai: 3.1. Išorinis portalas – viešai visiems ISIS naudotojams prieinama interneto svetainė, kurioje suteikiama daugiafunkcė prieiga prie statistinės informacijos ir

	teikiamų paslaugų. Išorinį portalą sudaro šie komponentai: 3.1.1. Statistinių rodiklių publikavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra statistinių rodiklių atvaizdavimas. 3.1.2. Žemės ūkio surašymų duomenų publikavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra žemės ūkio surašymų, įvykusių 2003 m. ir 2010 m., duomenų atvaizdavimas. 3.1.3. Gyventojų ir būstų surašymų duomenų publikavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra 2001 m. ir 2011 m. gyventojų ir būstų surašymų duomenų atvaizdavimas. 3.1.4. Klasifikatorių publikavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra Centrinės klasifikatorių duomenų bazės klasifikatorių atvaizdavimas. 3.1.5. Duomenų analizės. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra publikuojamų statistinių rodiklių analizė, rodiklių atrankos ir apdorojimo užklausų konstravimas ir vykdymas. 3.1.6. Duomenų vizualizavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra duomenų analizės komponente įvykdytų užklausų rezultatų peržiūra. 3.1.7. Paieškos. Pagrindinė šio komponento funkcija yra informacijos paieška pagal ieškomą frazę, žodį ar jo dalį. 3.1.8. GIS. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra duomenų analizė interaktyviai kuriant žemėlapių pagal naudotojo pasirinktus parametrus, Interaktyvaus atlaso, skirto pagrindiniams statistikos rodikliams pagal savivaldybių ir apskričių teritorijas, suformavimas ir peržiūra, detaliosios statistikos pateikimas pagal gardeles ar apsibrėžtą teritoriją bei darnaus vystymosi rodiklių atvaizdavimas. 3.1.9. OSP kalendoriaus. Pagrindinė šio komponento funkcija yra paskelbtų įvykių atvaizdavimas. 3.1.10. E. paslaugų užsakymo ir gavimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra e. paslaugų užsakymas ir gavimas, įskaitant derinimą ir apmokėjimą. 3.1.11. Naudotojo informavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra naudotojų informavimas apie jų užsiprenumeruotos informacijos pateikimą (atnaujinimą) bei apie jiems suteiktą teisę naudotis Mokslo tyrimų vykdymo komponentu. 3.1.12. Statistikos e. bibliotekos. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra į OSP įkeltų leidinių publikavimas. 3.1.13. Statistinių tyrimų rezultatų gavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra tyrimų rezultatų, kuriuos naudotojas gavo naudodamasis Mokslo tyrimų vykdymo komponentu, perdavimas naudotojui. 3.1.14. Elektroninis statistikos terminų žodynas. Pagrindinė šio komponento funkcija yra statistinių sąvokų, jų apibrėžčių atvaizdavimas. 3.1.15. Naudotojų autentifikavimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra registruotų naudotojų autentifikavimas, tapatybės nustatymas ir prisijungimo
--	---

	užtikrinimas. 3.1.16. Naudotojų registravimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra naujų naudotojų registravimas OSP naudotojų registravimo priemonėmis. 3.1.17. Personalizacijos. Pagrindinė šio komponento funkcija yra autorizuotų išorinio portalo naudotojų personalizavimas. 3.1.18. Turinio valdymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra OSP išorinio portalo struktūros ir OSP publikuojamo statinio bei dinaminio turinio valdymas. 3.2. Vidinis portalas – statistinės informacijos rengėjams (oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų ir Lietuvos statistikos departamento darbuotojams) skirta interneto svetainė. Vidinį portalą sudaro šie komponentai: 3.2.1. OSP kalendoriaus valdymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra OSP kalendoriaus įvykių tvarkymas. 3.2.2. Klasifikatorių informacijos tvarkymo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra Centrinės klasifikatorių duomenų bazės klasifikatorių, jų komponentų – versijų, lygmenų, pozicijų, ir klasifikatorių, naudojamų publikuojant statistinę informaciją, – tvarkymas. 3.2.3. Statistinių rodiklių priėmimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra statistinės informacijos gautos iš statistikos rengėjų pakrovimas į OSP duomenų saugyklą. 3.2.4. Statistinių rodiklių publikavimo valdymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra statistinių rodiklių publikavimo į išorinį portalą valdymas. 3.2.5. Teminių lentelių parengimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra analizuojamų duomenų šaltinių ir duomenų modelių apibrėžimas bei teminių lentelių parengimas. 3.2.6. Teminių lentelių publikavimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra teminių lentelių publikavimo į išorinį portalą valdymas. 3.2.7. Sąsajos su Eurostatu. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra gyventojų surašymų duomenų ir kitos statistinės informacijos teikimas Eurostatui ir kitiems gavėjams. 3.2.8. Megaknygos. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra statistikos e. bibliotekos komponente atvaizduojamų ir publikuojamų leidinių administravimas. 3.2.9. Duomenų nuasmeninimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra duomenų nuasmeninimas. 3.2.10. Sutarčių su oficialiosios statistikos statistinės informacijos rengėjais tvarkymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra dvišalių sutarčių ir susitarimų su kitomis įstaigomis, tvarkančiomis oficialiąją statistiką, tvarkymas. 3.2.11. Kitų oficialiosios statistikos statistinės informacijos rengėjų informacijos publikavimo valdymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų pateiktos statistinės informacijos
--	--

	publikavimo į išorinį portalą valdymas. 3.2.12. Oficialiosios statistikos informacijos įvedimo „on-line“ būdu. Pagrindinė šio komponento funkcija yra kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų pateiktos statistinės informacijos pateikimas prisijungus tiesiai prie vidinio portalo. 3.2.13. Oficialiosios statistikos informacijos priėmimo. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra sąsajų tarp kitų oficialiosios statistikos rengėjų, turinčių galimybę perduoti duomenis tiesiogiai į OSP per universalią (standartizuotą) tinklo paslaugą, ir jų pateikiamų duomenų srautų valdymas. 3.2.14. Informacijos apsiųtimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra rinkmenų apsiųtimas tarp oficialiosios statistikos rengėjų informacinių sistemų ir vidinio portalo. 3.2.15. Ataskaitų. Pagrindinės šio komponento funkcijos yra ataskaitų (rodiklių paskelbimo dienų skaičiaus, rodiklių skaičiaus pokyčio (augimo), rodiklių skaičiaus) formavimas. 3.2.16. Naudotojų autentifikavimo. Pagrindinė šio komponento funkcija vidinio portalo naudotojų autentifikavimas. 3.2.17. Administravimo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra tvarkyti posistemio ISIS naudotojų sąrašą ir jų teises, formuoti ataskaitas apie duomenų mainų srautus ir automatinius procesus, formuoti ir teikti pranešimus apie sistemos sutrikimus. 3.3. Mokslo tyrimų vykdymo. Pagrindinė šio komponento funkcija yra mokslo tyrimų vykdymas individualiai paruoštoje aplinkoje.
4. Surašymų duomenų posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – priimti ir apdoroti surašymų duomenis. Posistemį sudaro šie moduliai: 4.1. duomenų išgavimo ir įkėlimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti administracinių duomenų šaltinių metaduomenis, tvarkyti duomenų išgavimo ir įkėlimo taisykles, išgauti ir įkelti duomenis, kontroliuoti duomenų išgavimą ir įkėlimą; 4.2. duomenų apdorojimo ir perdavimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tikrinti, koreguoti, peržiūrėti surašymo duomenis, patvirtinti jų korektiškumą, perduoti patvirtintus duomenis kitoms informacinėms sistemoms; 4.3. duomenų analizės. Šio modulio pagrindinės funkcijos: analizuoti duomenis ir rengti ataskaitas; 4.4. archyvavimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti istorinės informacijos archyvavimo taisykles, pagal DDI standartą dokumentuoti į archyvą perkliamą informaciją, perkelti duomenis į archyvą, užtikrinti suarchyvuotų duomenų paiešką, peržiūrą ir eksportą, peržiūrėti archyvavimo žurnalą, peržiūrėti archyve saugomus duomenis, atstatyti duomenis iš archyvo, peržiūrėti atstatymo iš archyvo žurnalą; 4.5. administravimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti naudotojų ir jų

	teisių duomenis, stebėti sistemos naudotojų atliekamus veiksmus, valdyti ir stebėti vykdomus procesus, tvarkyti pagalbinius surašymo duomenims tvarkyti skirtus duomenis.
5. Vartotojų kainų indeksų sudarymo posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – kaupti ir apdoroti vartojimo prekių ir paslaugų kainų statistinius duomenis, sudaryti vartotojų kainų indeksus. Posistemį sudaro šie moduliai: 5.1. kainų registratoriaus. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti informaciją apie suplanuotus apsilankymus įmonėse ir įmonių vietos vienetuose, tvarkyti vartojimo prekių ir paslaugų kainų statistiniam tyrimui atrinktų įmonių ir įmonių vietos vienetų sąrašus, kaupti registruotų kainų duomenis; 5.2. vartojimo prekių ir paslaugų kainų statistinio tyrimo vadovo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti duomenis apie statistinį tyrimą ir kainų registravimo periodiškumą, tvarkyti reprezentatyviųjų vartojimo prekių ir paslaugų sąrašus, tvarkyti vartojimo prekių ir paslaugų kainų statistiniam tyrimui atrinktų įmonių ir įmonių vietos vienetų sąrašus, tvarkyti modulio ISIS naudotojų sąrašus ir jų teises, formuoti kainų registravimo tvarkaraščius, formuoti ataskaitas apie kainų registravimo eigą, tikrinti surinktą informaciją; 5.3. duomenų apdorojimo. Šio modulio pagrindinė funkcija: tikrinti kainų registratorių surinktus kainų duomenis; 5.4. duomenų analizės. Šio modulio pagrindinės funkcijos: sudaryti vartotojų kainų indekso, suderinto vartotojų kainų indekso ir suderinto vartotojų kainų indekso pagal pastovius mokesčių tarifus, kitų vartotojų kainų subindeksus, analizuoti statistinę informaciją, rengti ataskaitas; 5.5. kompiuterizuoto kainų rinkimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: iš internete pateiktų atvirų šaltinių automatizuotai nuskaityti kainas ir kitą susijusią informaciją ir nuskaitytą informaciją transformuoti į kainų tyrimų įrašus; 5.6. perkamosios galios paritetų (PGP) tvarkymo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: rinkti duomenis PGP apskaičiavimui.
6. Užsienio prekybos statistinių duomenų apdorojimo ir statistinės informacijos teikimo posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – kaupti ir apdoroti užsienio prekybos duomenis. Posistemį sudaro šie moduliai: 6.1. pirminių statistinių duomenų gavimo. Šio modulio funkcija yra priimti pirminius statistinius duomenis iš išorinių informacinių sistemų; 6.2. ISIS naudotojų ir jų teisių valdymo. Šio modulio funkcija yra tvarkyti šio posistemio ISIS naudotojų sąrašą ir jų teises; 6.3. statistinių duomenų kontrolės. Šio modulio funkcija yra tikrinti pirminius statistinius duomenis, formuoti ataskaitas apie aptiktas klaidas; 6.4. metainformacijos. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti klasifikatorius ir normatyvus, skaičiuoti ribas; 6.5. pirminių statistinių duomenų apdorojimo. Šio modulio funkcijos: apdoroti ir agreguoti pirminius statistinius duomenis, įkelti agreguotus duomenis į

	interaktyviai analizei skirtą aplinką; 6.6. ataskaitų ir bylų. Šio modulio funkcija yra formuoti ataskaitas, užklausas, teikiamas bylas;
--	---

4 Siekiama situacija

4.1 Siekiamos situacijos procesai

Siekiant įgyvendinti Projekto II etapo uždavinius, planuojama įgyvendinti verslo statistikos duomenų surinkimo procesų standartizavimo ir E. statistikos verslui komponentų modernizavimo veiklas. Verslo statistikos duomenų surinkimo procesai šiuo metu susideda iš trijų esminių etapų:

1. Pasirengimas tyrimui.
2. Duomenų surinkimas.
3. Duomenų surinkimo kontrolė.

Toliau pateikiami šių etapų ir jų metu naudojamų komponentų aprašymai.

1. Pasirengimas tyrimui. Tai parengiamasis vidinis duomenų surinkimo proceso etapas, kuriame nedalyvauja respondentai. Šiame etape yra sudaromos statistinių tyrimų imtys, parengiami klausimynai ir sudarytos klausimynų dalinio užpildymo taisyklės turimais duomenimis, sudaromas duomenų surinkimo kalendorius.

Šiam etapui įgyvendinti naudojami kompiuterizuoti įrankiai, skirti:

- Tyrimo imties sudarymui;
- Klausimyno parengimui su loginės kontrolės taisyklių redaktoriumi;
- Duomenų susiejimui – daliniam klausimynų užpildymui.

2. Duomenų surinkimas. Duomenų surinkimui naudojamas specializuotas internetinis portalas, kuriame respondentai užpildo interaktyvų tyrimo klausimyną. Šis paslaugos teikimo etapas susideda iš dviejų dalių:

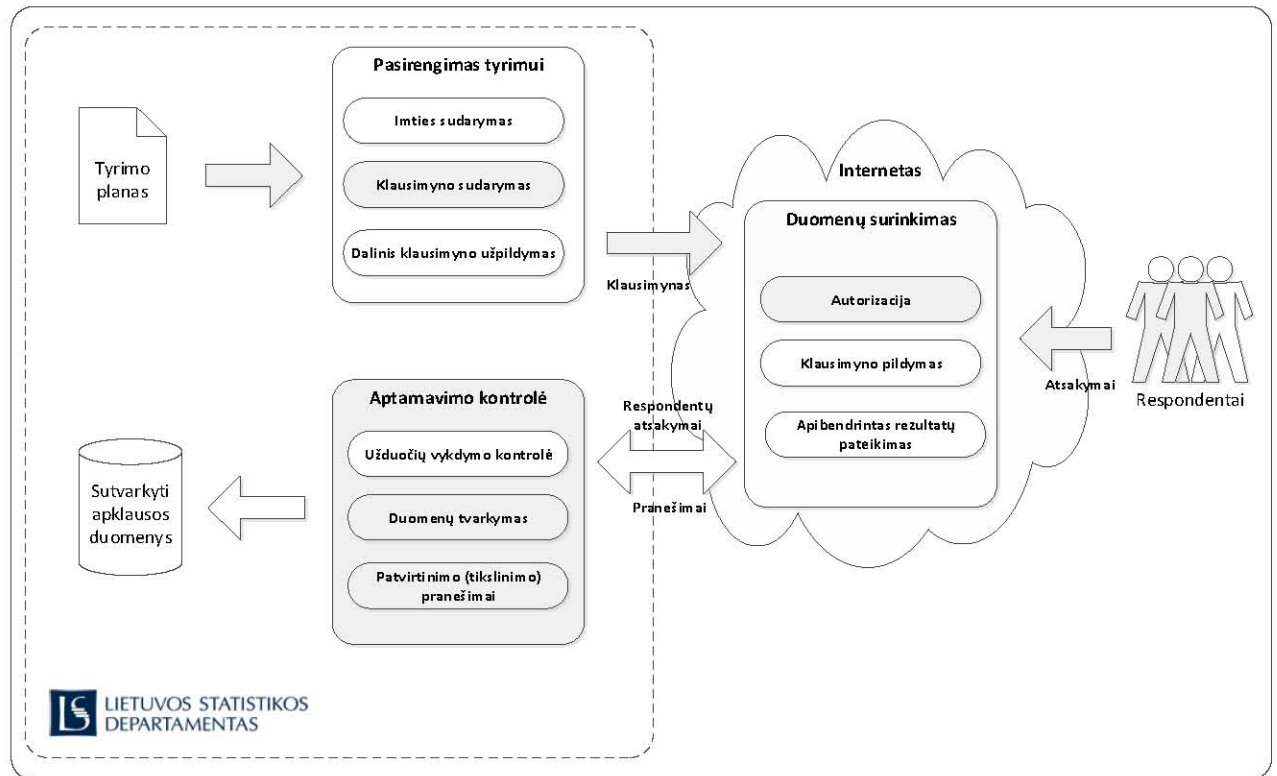
a. *Autorizacijos.* Respondentas savo tapatybę patvirtina:

- nurodant naudotojo vardą ir slaptažodį;
- per VIISP – elektroninius valdžios vartus.

b. *Klausimyno pildymo.* Patvirtinęs savo tapatybę respondentas gali pildyti interaktyvų elektroninį klausimyną, kurio pildymą palengvina pildymo rekomendacijos, galinčios suteikti reikalingą pagalbą ir papildomą informaciją apie tyrimo klausimus ir teisingą atsakymų pateikimą. Jeigu respondentui reikia papildomos pagalbos, yra galimybė elektroniniu būdu susisiekti su departamento specialistais. Respondentas turi galimybę išsaugoti pradėtą pildyti klausimyną ir pabaigti jį pildyti vėliau. Klausimyno pildymo metu, pereinant į kitą puslapį vykdoma duomenų kontrolė, kurios metu ekrane pasirodo klaidos pranešimas. Užbaigus klausimyno pildymą, dar kartą atliekama automatinė duomenų kontrolė ir parodomas klaidų sąrašas. Pasirinkus vieną iš gautų klaidų, sistema parodo klaidingą vietą, kurioje respondentas suklydo įrašydamas duomenis ir leidžia juos pataisyti. Kai pildymas ir klaidų taisymas baigtas respondentas patvirtina duomenis ir pateikia užpildytą klausimyną.

c. **Duomenų surinkimo kontrolė.** Tai baigiamasis duomenų surinkimo proceso etapas, kuris apima statistinių tyrimų vykdymo stebėseną ir kontrolę, gautų statistinių duomenų tvarkymą. Stebėsenos ir kontrolės vykdymo metu, galima matyti, kaip respondentai dalyvauja statistiniuose tyrimuose, kokios būklės yra pateikiami klausimynai. Gavus respondentų duomenis, jie yra tvarkomi ir apdorojami statistiniais metodais. Respondentui (susipažinimui apie tyrimo rezultatus) gali būti siunčiama lyginamoji statistinio tyrimo informacija.

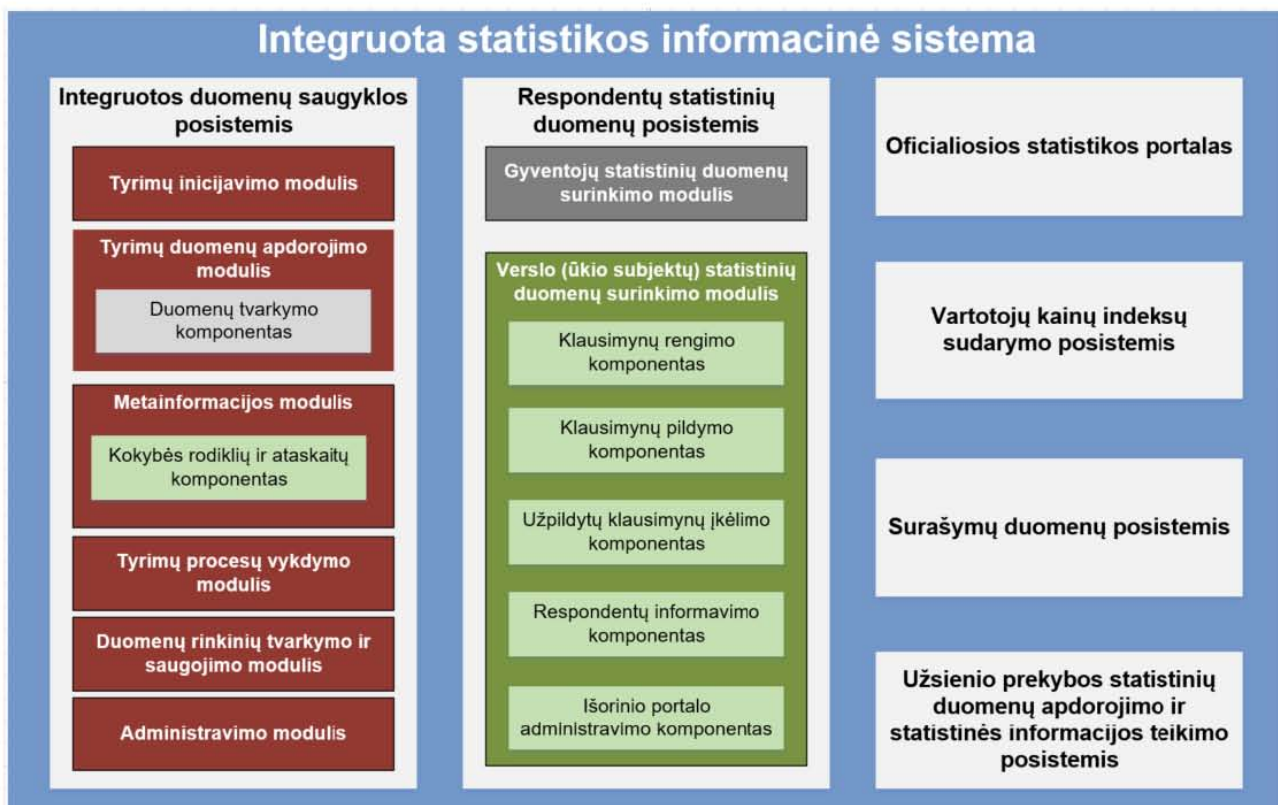
Apibendrinta proceso schema yra pateikta paveiksle žemiau.

2 pav. Verslo statistikos surinkimo procesų etapų schema

4.2 Modernizuojamos ISIS koncepcija

Projekto II etapo metu numatomos įsigyti paslaugos apims dviejų ISIS posistemių modernizavimą ir integravimą pagal GSIM modelį. Kuriamos modernizuojamos funkcijos apims verslo statistikos tyrimų veiklas, kurios vykdomos GSBPM 3 - 5 fazėse. Žemiau pateikiama detalizuota šių ISIS posistemių schema. Schemoje raudonai pažymėti komponentai turėtų būti modernizuojami, o žaliai pažymėti komponentai kuriami nauji.

3 pav. Funkcinė modernizuojamos ISIS koncepcija

3 lentelė. Funkcinių ISIS komponentų aprašymai

Komponentas	Aprašymas
1. Integruotos duomenų saugyklos posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – kaupti ir apdoroti statistinius duomenis. Posistemį sudaro šie moduliai: 1.1. tyrimų inicijavimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti statistinių tyrimų stebėjimo vienetų sąrašus, formuoti statistinių tyrimų respondentų sąrašus, specifikuoti ir planuoti statistinius tyrimus. Projekto II etapo metu turi būti realizuotos sąsajos su verslo statistikos surinkimo modulių, leisiančios panaudoti šiame modulyje tvarkomus duomenis verslo statistikos surinkimo procesuose. 1.2. tyrimų duomenų apdorojimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti, tikrinti ir redaguoti statistinius duomenis taikant VTL kalba aprašytas taisykles, tvarkyti šias statistinių duomenų tikrinimo ir redagavimo taisykles, formuoti ataskaitas apie tyrimų rezultatus. Projekto II etapo metu jokie pokyčiai šiame modulyje nenumatyti. 1.3. metainformacijos. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti statistinių tyrimų sričių ir temų, adresų registro išrašo, statistinių klasifikatorių ir kategorijų, statistinių kintamųjų duomenis, dokumentuoti ir tvarkyti statistikos procesų modelį, metaduomenų modelį bei ataskaitų modelį, tvarkyti kokybės rodiklius ir programines priemones bei paslaugų informaciją. Projekto II etapo metu turi būti realizuotos sąsajos su Verslo (ūkio subjektų) statistinių duomenų

	surinkimo moduliu, leisiančios panaudoti šiame modulyje tvarkomus metaduomenis verslo statistikos surinkimo procesuose. Taip pat šis modulis turės būti integruotas su Adresų registru (integracijos sukūrimui pateikiami reikalavimai TS 6.5 skyriuje) ir modernizuotas realizuojant jame galimybę tvarkyti klausimynų bei klausimų šablonus bei kitus jų metaduomenis, kurie paskui būtų naudojami rengiant klausimynus (reikalavimai klausimynų rengimui pateikiami TS 6.2.1 skyriuje). Taip pat realizuojamas kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentas (reikalavimai kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentui pateikiami TS 6.2.4 skyriuje). 1.4. tyrimų procesų vykdymo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: kaupti informaciją apie statistinių tyrimo veiklos procesų vykdymą, valdyti šių procesų vykdymą ir fiksuoti rezultatus, formuoti ataskaitas apie procesų eigą, formuoti statistinės informacijos ir veiklos procesų kokybės rodiklių ataskaitas. Projekto II etapo metu šis modulis turi būti modernizuotas jį papildant naujomis užduočių valdymo ir paskirstymo funkcijomis, kurioms reikalavimai pateikiami TS 6.2.5. skyriuje. 1.5. duomenų rinkinių tvarkymo ir saugojimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: užtikrinti centralizuotą statistinių tyrimų metu surinktų ir parengtų platinimui duomenų aprašymą, katalogizavimą, paiešką ir ilgalaikį saugojimą. Projekto II etapo metu šis modulis turi būti modernizuotas jį integruojant su Verslo (ūkio subjektų) statistinių duomenų surinkimo moduliu. Sukurta integracinė sąsaja turi sudaryti galimybę verslo statistikos duomenų rinkinius tiesiogiai išsaugoti duomenų saugykloje, jų neeksportuojant į atskirus failus. 1.6. administravimo. Šio modulio pagrindinės funkcijos: tvarkyti posistemio ISIS naudotojų sąrašą ir jų teises, formuoti ataskaitas apie duomenų mainų srautus ir automatinius procesus, formuoti ir teikti pranešimus apie sistemos sutrikimus. Projekto II etapo metu bus sukurtos reikalingos naudotojų (departamento darbuotojų ir respondentų) rolės ir teisės reikalingos darbui su verslo statistikos surinkimo moduliu. Kuriant šias roles ir teises turės būti laikomasi bendrųjų reikalavimų naudotojų valdymui, kurie pateikiami TS 6.6 skyriuje.
2. Respondentų statistinių duomenų posistemis	Pagrindinė posistemio funkcija – rinkti statistinius duomenis iš respondentų. Respondentų statistinių duomenų posistemį sudaro šie moduliai: 2.1. Gyventojų statistinių duomenų surinkimo. Projekto II etapo metu jokie pokyčiai šiame modulyje nenumatyti. Esamos jo funkcijos yra aprašytos TS 2 lentelėje. 2.2 Verslo (ūkio subjektų) statistinių duomenų surinkimo. Respondentai šį modulį ir jiems skirtų komponentų funkcijas pasieks per išorinį portalą, kuriam bendrieji reikalavimai pateikiami TS 6.4 skyriuje. Įgyvendinus Projekto II etapą šį modulį sudarys šie komponentai: • Klausimynų rengimo komponentas, kuriame departamento specialistai galės, kurti redaguoti ir kitaip tvarkyti statistinių tyrimų klausimynus,

	naudodami integruotos duomenų saugyklos posistemyje aprašytus metaduomenis. Reikalavimai klausimynų rengimui pateikiami TS 6.2.1 skyriuje. • Klausimynų pildymo komponentas, kuriame respondentai galės pildyti jiems priskirtus klausimynus. Šios funkcijos bus pasiekiamos per išorinį portalą ir jomis galės naudotis visi verslo subjektai, kurie turi teikti statistinius duomenis. Reikalavimai klausimynų pildymui pateikiami TS 6.2.2 skyriuje. • Užpildytų klausimynų įkėlimo komponentas, kuriame respondentai galės įkelti užpildytus klausimynus. Šios funkcijos bus pasiekiamos per išorinį portalą ir jomis galės naudotis visi verslo subjektai, kurie pagal Lietuvos Respublikos įstatymus turi teikti statistinius duomenis. Reikalavimai užpildytų klausimynų įkėlimui pateikiami TS 6.2.3 skyriuje. • Respondentų informavimo komponentas, atsakingas už respondentų informavimą apie klausimynų pateikimą, dalyvavimą statistiniuose tyrimuose, duomenų priėmimą ir kitos respondentams svarbios informacijos pateikimą. Reikalavimai respondentų informavimui pateikiami TS 6.2.6 skyriuje. • Išorinio portalo administravimo komponentas, atsakingas už verslo statistikos duomenis teikiantiems respondentams skirtą išorinio portalo administravimo funkcijas. Pagrindiniai šio komponento reikalavimai pateikiami TS 6.3 skyriuje (ataskaitų valdymas) ir 6.6 skyriuje (naudotojų valdymas).
3. Oficialiosios statistikos portalas	Projekto II etapo metu jokie pokyčiai šiuose posistemiuose nenumatyti. Esamos jų funkcijos yra aprašytos TS 2 lentelėje.
4. Surašymų duomenų posistemis	
5. Vartotojų kainų indeksų sudarymo posistemis	
6. Užsienio prekybos statistinių duomenų apdorojimo ir statistinės informacijos	

teikimo posistemis	
-----------------------	--

5 Paslaugų teikimą reglamentuojantys teisės aktai

Paslaugos turi būti teikiamos vadovaujantis žemiau nurodytais teisės aktais bei jų pakeitimais atsiradusiais Paslaugų teikimo metu ir kitais teisės aktais, susijusiais su kompiuterizuojama veiklos sritimi. Oficialiosios statistikos organizavimą Lietuvoje reglamentuojantys teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymas;
2. Lietuvos statistikos departamento nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 528;
3. Lietuvos statistikos departamento darbo reglamentas, patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. DĮ-110;
4. 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Sąjungos statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą;
5. 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/759, kuriuo iš dalies keičiamas reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos;
6. Oficialiosios statistikos 2020 metų programos I dalim, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1K-397;
7. Lietuvos statistikos departamento 2018–2022 m. veiklos strategija, patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. DĮ-300.

Statistinės informacijos rengimą ir sklaidą bei statistikos rengimo procesų kokybės valdymą reglamentuojantys metodiniai dokumentai:

1. Kokybės politikos gairės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. DĮ-59;
2. Lietuvos statistikos departamento kokybės vadybos sistemos procesų žemėlapis, patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2019 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. DĮ-201;
3. Statistinės informacijos rengimo proceso ir jo dokumentavimo aprašas;
4. Bendrieji statistinių rodiklių revizijų atlikimo, analizės ir skelbimo principai, patvirtinti Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. DĮ-262;
5. Statistinės informacijos rengimo ir sklaidos taisyklės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. DĮ-212;
6. Statistinio ūkio subjektų registro tvarkymo aprašas, patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2020 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. DĮ-113;

7. Oficialiosios statistikos sklaidos politikos gairės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. DĮ-109;
8. Lietuvos statistikos departamento konfidencialumo užtikrinimo politikos gairės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. DĮ-254
9. Statistinės atskaitomybės naštos mažinimo politika, patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2019 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. DĮ-99.

IS kūrimą ir tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas;
4. Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180;
5. Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika, patvirtinta 2014 m. vasario mėn. 25 d. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. T-29 (toliau - Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika);
6. Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu, Saugos dokumentų turinio gairių aprašu ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716;
7. Techniniais valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832.
8. Lietuvos statistikos departamento informacijos saugumo valdymo sistemos vadovas, patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. DĮ-241;
9. Lietuvos statistikos departamento Integruotos statistikos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42 „Dėl Integruotos statistikos informacinės sistemos saugos politiką įgyvendinančių dokumentų patvirtinimo ir statistikos informacinės sistemos veiklos atkūrimo darbo grupės sudarymo“ (kartu su 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. DĮ-216).

6 Funkciniai reikalavimai

6.1 Bendri reikalavimai realizuojamiems sprendimams

Nr.	Reikalavimas
1.	Šiuo metu verslo statistikos klausimynų rengimas vykdomas naudojant <i>Abbyy eFormFiller</i> programinę įrangą. Projekto metu turi būti realizuotas klausimynų rengimo komponentas atsisakant šios programinės įrangos ir vietoj jos pasiūlant kitą licencinę programinę įrangą

	arba Teikėjo sukuriamą sprendimą.
2.	Klausimynų rengimo komponente rengiant klausimynus turi būti naudojami Projekto I etapo metu modernizuotame integruotos duomenų saugyklos posistemyje tvarkomi ir saugomi metaduomenų objektai (statistiniai klasifikatoriai, kategorijų rinkiniai, kintamieji, matavimų tipai ir kiti susiję objektai), atitinkantys GSIM. Detali informacija apie GSIM objektus pateikiama adresu: https://statswiki.unece.org/display/clickablegsim/Clickable+GSIM+v1.2
3.	Užduočių valdymo funkcijos turi būti integruotos su Projekto I etapo metu sukurtais statistinių procesų valdymo funkcionalumais, realizuotais tyrimų procesų vykdymo modulyje. Sukurti sprendimai turi užtikrinti naujai kuriamų automatinį užduočių atitikimą statistiniams procesams. Integracija su procesų valdymo funkcionalumais galima per REST tipo integracinį API.
4.	Turi būti galimybė priimti duomenis naudojant žiniatinklio paslaugas iš departamento dokumentų valdymo sistemos (toliau – DVS) apie DVS užregistruotus popierinius juridinių asmenų pateiktus užpildytus klausimynus ir juos atvaizduoti. Teikėjas nėra atsakingas už jokių pakeitimus DVS pusėje, jei toks poreikis būtų nustatytas.
5.	Turi būti galimybė perduoti informaciją apie respondento dalyvavimą statistiniuose tyrimuose į viešą e.statistikos portalą (http://estatistika.stat.gov.lt/). Informacijos turinys turi atitikti šiuo metu viešajame e. statistikos portale skelbiamos informacijos apie ūkio subjektų dalyvavimą statistiniuose tyrimuose turinį. Diegėjas turi parengti tik šios informacijos teikimo žiniatinklio paslaugas (angl. web services), tačiau neturi modifikuoti pačio viešojo e.statistikos portalo, kuriame šie duomenys bus atvaizduojami.
6.	Iš užpildytų klausimynų duomenų turi būti automatiškai ir (arba) naudotojui inicijavus suformuojami duomenų rinkiniai ir išsaugomi duomenų rinkinių saugykloje (duomenų rinkinių tvarkymo ir saugojimo modulyje).
7.	Turi būti galimybė nurodyti statistinių tyrimų užpildytų klausimynų pašalinimo terminus. Pagal šiuos nurodytus terminus sistema turi automatiškai pašalinti užpildytus klausimynus iš duomenų bazės.
8.	Turi būti galimybė tvarkyti teisės aktų, į kuriuos būtų pateikiamos nuorodos kituose Sistemos objektuose, sąrašus. Tame pačiame Sistemos komponente, kuriame bus realizuotas šis sąrašas, turi būti realizuotas ir šių teisės aktų priskyrimas prie ne daugiau kaip 5 esamų Sistemos objektų.

6.2 Reikalavimai sistemos veiklos funkcijoms

6.2.1 Reikalavimai klausimynų rengimo komponentui

Nr.	Reikalavimas
-----	--------------

9.	Komponentas turi užtikrinti pilną statistinių tyrimų metu naudojamų klausimynų parengimo gyvavimo ciklą pradedant klausimyno projektavimu ir baigiant jo patvirtinimu naudojimui – veiklomis vykdomomis GSBPM 2 fazės subprocesu „2.3. Duomenų rinkimo projektavimas (angl. <i>Design collection</i>)“.
10.	Turi būti realizuotos priemonės, kurios užtikrintų klausimų suvedimą, galimų atsakymų pateikimą ir jų tarpusavio ryšių nurodymą (pvz., galimi keli atsakymai iš nurodytų, ar tik vienas), kiekvieno atsakymo duomenų tipo ir galimų taisyklių nurodymą.
11.	Klausimynų rengimo komponentas turi būti universalus įrankis, kuriame nėra fiksuoti konkretūs apklausų scenarijai, tačiau sudarytos sąlygos logiką, klausimus ir reikiamą surinkti informaciją nurodyti ir valdyti pačiam šios srities specialistui.
12.	Turi būti realizuotos funkcijos, suteikiančias galimybę deklaratyviai aprašyti klausimyno pagalba pateikiamų duomenų patikrinimo taisyklės bei sudaryti klausimyno pildymo vedlį.
13.	Duomenų tikrinimo taisyklėse turi būti galimybė nurodyti laukų tarpusavio loginį tikrinimą, klaidų ir įspėjimų pranešimus, naudotojui nurodomus tolimesnius veiksmus.
14.	Turi būti galimybė duomenų tikrinimo taisyklėse naudoti kitų klausimynų ir/arba ankstesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis.
15.	Klaidų ir įspėjimų pranešimai turi būti formuojami parametrų pagalba, t.y. pranešimai turi būti dinaminiai, kuriuose būtų atvaizduojami tikrinamų laukų reikšmės ir kita reikalinga informacija.
16.	Duomenų tikrinimo taisyklėse turi būti galimybė nurodyti, kokie laukai turi būti išskirti klaidos redagavimo metu bei koks laukas turi būti fokusuojamas pirmas.
17.	Turi būti galimybė nurodyti, ar duomenų tikrinimo taisyklės yra naudojamos, kai klausimynus pildo respondentai.
18.	Turi būti galimybė kurti ir tvarkyti klausimų paaiškinimus.
19.	Turi būti galimybė į klausimų paaiškinimus įterpti nuorodas.
20.	Turi būti galimybė peržiūrėti sistemoje esančių klausimynų sąrašą, klausimynų bendrą informaciją, klausimų struktūrą bei panaudoti juos naujo klausimyno kūrimui.
21.	Turi būti galimybė sukurti, redaguoti bei ištrinti klausimyną.
22.	Turi būti galimybė publikuoti parengtus klausimynus. Publikuotus klausimynus turi turėti galimybę pildyti respondentai.
23.	Turi būti galimybė nurodyti klausimyno galiojimo laikotarpį.

24.	Turi būti galimybė sudaryti ir redaguoti klausimynus naudojantis iš anksto parengtais šablonais arba anksčiau sukurtų klausimynų pagrindu.
25.	Turi būti galimybė klausimynui priskirti naujus klausimus arba pasirinkti iš jau anksčiau įvestų.
26.	Klausimyno klausimai turi būti susieti su aprašytais kintamaisiais, kuriems nurodyta, kad jie yra naudojami konkrečiame statistiniame tyrime, kurio klausimynas yra sudaromas.
27.	Klausimyno klausimų atsakymų variantai turi būti susieti su aprašytų kintamųjų naudojamomis dimensijomis ir matavimo vienetais.
28.	Turi būti galimybė pasirinkti klausimo tipą, pagal tipą suformuoti atsakymų variantus.
29.	Turi būti galimybė sudaryti klausimyno vedlį (klausimų loginės sekos sudarymui), pvz. pasirinkus pirmo atsakymo variantą „Ne“, iš karto būtų nukreipiama į trečią klausimyno puslapį arba dalis klausimų nerodoma (klausimų rodymas yra valdomas pagal nurodytas sąlygas) ir pan.
30.	Turi būti galimybė klausimo atsakymą užpildyti pradine reikšme, kuri būtų imama iš atitinkamo administracinio šaltinio ar ankstesnių apklausų (nepriklausomai nuo statistinio tyrimo) metu surinktų duomenų ar apskaičiuojama iš klausimyno atsakymų.
31.	Turi būti galimybė įvesti neredaguojamus klausimus, kurių atsakymai automatiškai apskaičiuojami iš klausimyno atsakymų ar užpildomi iš atitinkamų administracinių šaltinių ir (arba) ankstesnių apklausų (nepriklausomai nuo statistinio tyrimo) metu surinktų duomenų.
32.	Turi būti galimybė naudoti departamente tvarkomų administracinių šaltinių duomenis.
33.	Turi būti galimybė nurodyti klausimyno laukui galimų reikšmių sąrašą (klasifikatorių, dimensiją, registrą ir pan.), t.y. galimų reikšmių sąrašas turi būti formuojamas užklausos iš duomenų bazės pagalba.
34.	Klausimynų rengimo metu turi būti galimybė parinkti naudojamus laukų tipus ir jų išdėstymą puslapyje. Turi būti galimybė laukus apjungti į grupes, lenteles, taip pat šalia apibrėžtų laukų tipų numatyti laisvai įvedamo teksto lauką.
35.	Turi būti galimybė suskirstyti klausimus į logines grupes bei turėti galimybę nurodyti, kad tos grupės gali kartotis neribotą kartų skaičių.
36.	Turi būti galimybė suskirstyti klausimynus į logines grupes bei turėti galimybę nurodyti, kad tos grupės gali kartotis neribotą kartų skaičių (pvz. atskirti klausimus skirtus namų ūkiui nuo gyventojams skirtų klausimų ir gyventojams skirtus klausimus leisti kartoti priklausomai nuo jų skaičiaus šiame namų ūkyje arba neribotai).

37.	Turi būti sudaryta galimybė klausimynus rengti tiek grafinės naudotojo sąsajos pagalba, tiek ir programavimo priemonėmis.
38.	Turi būti sukurta ir įdiegta klausimynų (vedlių) testavimo priemonė, tam, kad klausimyną kuriantis specialistas galėtų iš karto pažiūrėti, kaip klausimyno vedlys respondentui bus pateiktas vizualiai, kaip bus pateikiami testo metu atsakyti klausimai, kaip veikia atsakymų tikrinimo taisyklės ir pan.
39.	Turi būti galimybė klausimynus kurti lietuvių ir anglų kalbomis.

6.2.2 Reikalavimai klausimynų pildymo komponentui

Nr.	Reikalavimas
40.	Klausimynų pildymo komponente turi būti realizuotos funkcijos, skirtos įgyvendinti veiklas, vykdomas GSBPM 4 fazės subprocesuose: a) 4.2. Duomenų rinkimo inicijavimas (angl. <i>Set up collection</i>); b) 4.3. Duomenų rinkimas (angl. <i>Run collection</i>); c) 4.4. Duomenų rinkimo baigimas (angl. <i>Finalise collection</i>).
41.	Turi būti galimybė tyrime dalyvaujančiam respondentui atsakyti į klausimyne pateikiamus klausimus savitamos būdu per Web sąsają.
42.	Respondentui turi būti galimybė peržiūrėti klausimynų sąrašą, kuriuos jis turi užpildyti ir pateikti, už atitinkamą ataskaitinį laikotarpį (klausimynų teikimo kalendorius). Departamento specialistai taip pat turi turėti galimybę peržiūrėti respondento klausimynų sąrašą.
43.	Turi būti galimybė respondentui pagal jo nurodytus paieškos parametrus (bus suderinta analizės metu) peržiūrėti anksčiau pateiktų klausimynų sąrašą ir pačius užpildytus klausimynus.
44.	Turi būti galimybė pateikti respondentui klausimus, kurių atsakymai užpildyti pirmine informacija iš administracinių šaltinių ir (arba) iš anksčiau pateiktų klausimynų (dalina užpildyti klausimynai).
45.	Turi būti galimybė pildyti klausimynus anksčiau užpildytų / pateiktų klausimynų pagrindu (nukopijuojant informaciją iš ankstesnių klausimynų).
46.	Turi būti galimybė naudojantis vedliu atsakyti į klausimyne pateiktus klausimus.
47.	Pildant klausimyną naudotojas turi turėti galimybę peržiūrėti klausimų paaiškinimus.
48.	Turi būti galimybė naviguoti per klausimyno sekcijas ir klausimus, peržiūrėti klausimyno struktūrą.

49.	Turi būti galimybė respondentui išsaugoti nebaigtą pildyti klausimyną.
50.	Turi būti galimybė pašalinti nepateiktus klausimynus.
51.	Turi būti galimybė respondentui patvirtinti klausimyno pildymo pabaigą, t.y. pateikti užpildytą klausimyną departamentui.
52.	Turi būti galimybė respondentui pateikti kelis klausimynus už vieną ataskaitinį laikotarpį priklausomai nuo nustatyto klausimyno unikalumo požymio ataskaitiniame laikotarpyje.
53.	Pateikti užpildytą klausimyną galima tik tuomet, kai klausimyne nėra klaidų. Perspėjimai gali likti.
54.	Turi būti galimybė suformuoti užpildytą/neužpildytą klausimyną PDF, XLS ir XML formatu pagal patvirtintą klausimyno formą ir išsaugoti ją savo asmeniniame kompiuteryje.
55.	Turi būti galimybė respondentui intuityviai ir patogiai pasirinkti tam tikrą reikšmę iš klasifikatorių, registrų ir pan.
56.	Pildomo klausimyno duomenys turi būti išsaugomi automatiškai pereinant į kitą klausimyno puslapį, atliekant duomenų tikrinimą, uždarant klausimyną.
57.	Klausimynų pildymo komponentas turi užtikrinti įvestų duomenų tikrinimą pagal klausimyno taisykles ir informuoti respondentą apie pildymo klaidas. Turi būti pateiktas visas klaidų sąrašas, o paspaudus ant konkrečios klaidos, respondentas nukreipiamas į klaidingą klausimą/laukelį. Visi laukai susieti su šia klaida klausimyne išskiriami raudona spalva arba kitu žymėjimu.
58.	Duomenų tikrinimas turi būti automatinis, t.y. išėinant iš klausimyno lauko, pereinant į kitą puslapį ir užpildžius visą klausimyną. Respondentas taip pat turi turėti galimybę atlikti duomenų tikrinimą ir rankinių būdu bet koku metu.
59.	Aptiktų klaidų sąrašas gali būti peržiūrimas, slepiamas ir atidaromas, neturi uždengti klausimyno. Klaidų taisymo metu (vaikstant tarp klausimyno puslapių) turi būti išlaikyta aktyvi taisoma klaida.
60.	Departamento specialistai turi turėti galimybę patys pildyti klausimynus respondentų vardu naudodamiesi tokiu pačiu klausimynų pildymo funkcionalumu, kai respondentai pateikia užpildytus klausimynus ne sisteminėmis priemonėmis.
61.	Departamento specialistai turi turėti galimybę respondentui pagal nurodytus terminus laiku nepateikus užpildytų klausimynų, nurodyti klausimyno nepateikimo priežastis pasirenkant jas iš klasifikatoriaus ir, esant poreikiui, pateikiant papildomus komentarus.
62.	Įvestas neatsiskaitymo priežastis turi matyti ne tik už tą klausimyną atsakingi Departamento specialistai, bet ir kiti už tą patį respondentą atsakingi specialistai

63.	Departamento specialistai turi turėti galimybę pagal nurodytus parametrus peržiūrėti respondentų pateiktų klausimynų sąrašą ir pačius klausimynus.
64.	Departamento specialistai turi turėti galimybę pildyti / redaguoti klausimynus, turi būti automatiškai sukuriamos naujos klausimynų versijos.
65.	Turi būti galimybė paskirti Departamento specialistams, už kokius klausimynus ir už kokius respondentus jie gali pildyti / redaguoti duomenis, stebėti jų atsiskaitymą.
66.	Turi būti galimybė peržiūrėti, už kokius klausimynus ir už kokius respondentus yra atsakingi Departamento specialistai, tiek pagal klausimynus, tiek pagal respondentus, tiek pagal Departamento specialistus. Taip pat turi būti galimybė peržiūrėti ir jokiame Departamento specialistui nepriskirtus klausimynus ir respondentus.
67.	Turi būti galimybė nustatyti Departamento specialistų paskyrimo, už kokius klausimynus ir už kokius respondentus jie gali pildyti / redaguoti duomenis, galiojimo laikotarpį. Turi būti galimybė nustatyti artėjančio laikotarpio paskyrimus remiantis einamuoju laikotarpiu ir jam dar nepasibaigus.
68.	Kartu su nauja klausimyno versija turi būti saugoma kas, ką ir kada pakeitė.
69.	Departamento specialistai pildydami / redaguodami klausimynus (taisydami klaidas) turi turėti galimybę prie klaidų pateikti komentarus.
70.	Departamento specialistai turi turėti galimybę iš užpildytų klausimynų pagal nurodytus atrankos kriterijus (ataskaitinis laikotarpis, klausimynas, respondentų sąrašas ir pan.) formuoti klaidų protokolus, kuriuose būtų pateikiama informacija apie užpildytuose klausimynuose esančias klaidas.
71.	Klausimyno pildymo funkciniai mygtukai turi būti matomi nuolat, t. y. jie neturi išnykti iš ekrano slankiojant klausimyno klausimais žemyn.

6.2.3 Reikalavimai užpildytų klausimynų įkėlimo komponentui

Nr.	Reikalavimas
72.	Turi būti realizuotas užpildytų klausimynų įkėlimo komponentas, skirtas respondentams įkelti statistinius duomenis, parengtus išorinėse sistemose.
73.	Respondentai turi turėti galimybę parsisiųsti <i>XML schema</i> tipo failus, atitinkančius klausimynuose pildomų duomenų formatą, ir pagal juos išorinėse sistemose suformuoti XML failus su tyrimo apimtyje renkamais duomenimis.
74.	Turi būti galimybė į sistemą importuoti išorinėse respondentų sistemose suformuotus duomenų failus XML formatu.

75.	Turi būti galimybė vykdyti failų įkėlimo / importavimo proceso valdymą: • proceso stebėseną; • paleidimą, stabdymą; • įkėlimo proceso buklės peržiūrą; • proceso patvirtinimą arba atmetimą (tik patvirtintas failų įkėlimas bus perduodamas tolimesniam Respondentų duomenų teikimo procesui).
76.	Importavus duomenis iš įkeltų failų, turi būti galimybė juos tvarkyti taip pat kaip ir pildant standartinį klausimyną sistemos naudotojo sąsajoje: • peržiūrėti; • papildyti; • keisti; • trinti; • patvirtinti; • teikti ir pan.
77.	Respondentai turi turėti galimybę ne sistemos ribose suformuotus ar užpildytus duomenų failus (klausimynus) persiųsti departamento sistemai priskirtu el. paštu.
78.	Turi būti galimybė departamento specialistams sistemai priskirtu el. paštu gautus duomenų failus (klausimynus) matyti sistemoje.
79.	Turi būti galimybė importuoti duomenis iš gauto failo, jei failas atitinka departamento nustatytą struktūrą.
80.	Turi būti galimybė įvesti duomenis iš gauto failo naudojant standartines departamento specialistams skirtas klausimynų pildymo funkcijas, jei failas neatitinka departamento nustatytos struktūros.
81.	Sistemai priskirtu el. paštu siunčiamų duomenų failų priėmimas turi būti ribojamas pagal siuntėjo el. pašto adresą.
82.	Turi būti galimybė tvarkyti respondentų, kurie turi teisę persiųsti statistinius duomenų sistemai priskirtu el. paštu, sąrašą.
83.	Turi būti tikrinamas priimamų duomenų failų (klausimynų) struktūrinis ir loginis teisingumas pagal tyrimo, kurio apimtyje teikiama duomenys, klausimyno taisyklės.
84.	Pakartotinai teikiama identiški duomenų failai (klausimynai) turi būti atmetami ir apie tai turi būti informuojamas failą įkėlęs / pateikęs respondentas.

6.2.4 Reikalavimai kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentui

Nr.	Reikalavimas
85.	Kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentas turi sudaryti galimybę centralizuotai fiksuoti

	ir tvarkyti su statistinės informacijos rengimo procesais ir jų rezultatais susijusius kokybės rodiklius.
86.	Kokybės rodiklių ir ataskaitų komponentas turi būti kuriamas vadovaujantis Europos Statistikos Sistemos kokybės ir metaduomenų ataskaitų rengimo gairėmis (angl. <i>ESS Handbook for Quality and Metadata Reports - EHQMR</i>)) bei vieningu kokybinių metaduomenų standartu SIMS V2.0 (angl. <i>Single Integrated Metadata Structure – SIMS</i>).
87.	Turi būti galimybė sukurti bei tvarkyti kokybės rodiklių aprašus, apimančius rodiklio kodą, pavadinimą, aprašymą, periodiškumą, atsakingą asmenį ir kt.
88.	Kokybės rodiklių aprašai turi būti tvarkomi ir saugomi lietuvių bei anglų kalbomis.
89.	Vykdamat statistinius tyrimus turi būti sudaryta galimybė rankiniu būdu fiksuoti su statistiniais tyrimais, tyrimų ciklais, procesų žingsniais ir jų rezultatais susijusius kokybės rodiklius.
90.	Dalis kokybės rodiklių turi būti apskaičiuojami ir užpildomi automatiškai iš sistemoje saugomų duomenų. Detalus tokių rodiklių sąrašas ir jų apskaičiavimo formulės turi būti suderintos analizės ir projektavimo metu, tačiau ne daugiau kaip 50 rodiklių.
91.	Turi būti galimybė apibrėžti kokybės ataskaitų struktūras, t.y. nurodyti kokie kokybės rodikliai įeina į ataskaitos struktūrą.
92.	Turi būti realizuoti funkcionalumai, leidžiantys suformuoti ir peržiūrėti kokybės ataskaitas.
93.	Kokybės ataskaitos turi būti formuojamos atsižvelgiant į Europos Statistikos Sistemos kokybės ir metaduomenų ataskaitų rengimo gairėse pateikiamas rekomendacijas.
94.	Turi būti realizuotas kokybės ataskaitų derinimo procesas, kuris sudarytų galimybę departamento specialistams atlikti tarpines ataskaitos peržiūras, kintamųjų korekcijas bei galutinę patvirtinimą.
95.	Turi būti galimybė versijuoti kokybės ataskaitas, išsaugant ir leidžiant peržiūrėti ankstesnes ataskaitų versijas. Kokybės ataskaitų derinimo proceso metu turi būti galimybė matyti kokie kokybės rodiklių pakeitimai buvo atlikti.
96.	Kokybės ataskaitos turi būti fiksuojamos ir saugomos kaip GSIM referencinių metaduomenų rinkiniai (angl. <i>Referential Metadata Sets</i>).
97.	Turi būti galimybė eksportuoti kokybės ataskaitą .xlsx, .pdf ir .xml formatais.
98.	Kokybės ataskaitos turi būti formuojamos lietuvių ir anglų kalbomis.

6.2.5 Reikalavimai užduočių valdymui

Nr.	Reikalavimas
99.	Turi būti modernizuotas tyrimų procesų vykdymo modulis papildant jį toliau šiame poskyryje aprašytomis užduočių valdymo funkcijomis.
100.	Turi būti galimybė darbuotojo nebuvimo atveju nurodyti jį pavaduojantį asmenį. Turi būti galimybė kiekvienam darbuotojui iš anksto priskirti pavaduojančius asmenis.
101.	Turi būti galimybė darbuotojo nebuvimo atveju dokumentus ir užduotis automatiškai perduoti pavaduojančiam asmeniui.
102.	Turi būti galimybė formuoti užduočių pavedimus (priskyrimus), kurie nėra apibrėžti veiklos procesuose, ir nurodyti įvykdymo terminą.
103.	Turi būti automatiškai generuojami pranešimai vykdytojui, jei yra pradelstas įvykdymo terminas.
104.	Turi būti užduoties atšaukimo galimybė.
105.	Turi būti realizuotos užduoties perėmimo galimybės.
106.	Turi būti realizuotas užduočių terminų kalendorius, kuriame būtų galima fiksuoti ir tvarkyti atskiriems statistiniams tyrimams ir jų ciklams taikomus užduočių įvykdymo terminus pvz. nurodyti iki kurios datos turi būti užpildytas el. klausimynas arba paskelbta statistinė informacija.
107.	Pradiniai kalendoriaus terminai turi būti užpildomi iš tyrimų ciklų ir jų procesų apibrėžčių, su galimybe juos vėliau koreguoti ir tikslinti departamento specialistams.
108.	Užduočių kalendoriuje užfiksuoti terminai, turi būti naudojami konkrečaus statistinio tyrimo ciklo proceso vykdymo metu, t.y. darbuotojams suformuotose užduotyse įvykdymo terminas turi būti užpildomas iš kalendoriaus.
109.	Turi būti galimybė suformuoti ir išeksportuoti (.xlsx, .pdf ir .docx formatais) užduočių kalendoriaus ataskaitą už pasirinktą laikotarpį.
110.	Turi būti praplėstas statistinių tyrimų procesų vykdymo mechanizmas taip, kad į tyrimo ciklo proceso vykdymą, būtų automatiškai perduodami prieš tai vykusio ciklo metu parengti duomenų rinkiniai kaip proceso įvesties duomenys.

6.2.6 Reikalavimai respondentų informavimo komponentui

Nr.	Reikalavimas
-----	--------------

111.	Respondentų informavimo komponentas turi automatizuotai informuoti respondentus el. paštu ir/ar kitais būdais apie priimtas ataskaitas, klaidingas ataskaitas, priminimus pateikti ataskaitą ir/ar kitus įvykius (visi sistemos naudotojų informavimo atvejai turės būti apibrėžti ir suderinti analizės metu).
112.	Turi būti galimybė automatizuotų pranešimų išsiuntimo įvykius susieti su tyrimų procesų žingsniais ir užduotimis.
113.	Respondentų informavimo komponentas turi suteikti galimybę departamento specialistams laisvu tekstu siųsti pranešimus tam tikroms respondentų aibėms (pvz. pagal tyrimo imtį, konkrečiam respondentui).
114.	Pranešimai respondentams turi būti siunčiami naudojant jų atstovų el. pašto adresus skirtus šiems atstovaujamiems respondentams.
115.	Respondentų informavimo komponentas turi suteikti priemones departamento specialistams savo jėgomis (be programavimo žinių) kurti / keisti siunčiamų pranešimų šablonus.
116.	Respondentų informavimo komponentas turi užtikrinti departamento specialistams administruoti siunčiamų pranešimų ryšio kanalus pagal pranešimo duomenis (pvz., tam tikri pranešimai siunčiami el. paštu, kiti nesiunčiami el. paštu, o tik atvaizduojami naudotojo sąsajoje).
117.	Respondentų informavimo komponentas turi sudaryti galimybę departamento specialistams administruoti siunčiamų pranešimų automatizavimo lygį – pvz., tam tikrus pranešimus siųsti automatiškai pagal sistemoje nurodytus parametrus arba siųsti tik departamento darbuotojų patvirtintus pranešimus ir pan.
118.	Respondentų informavimo komponentas turi išsaugoti išsiųstus pranešimus vėlesnei peržiūrai.

6.3 Reikalavimai ataskaitų rengimui

Nr.	Reikalavimas
119.	Išorinio portalo administravimo komponente departamento specialistams turi būti galimybė kurti ir generuoti klausimynų pildymo ir pateikimo, duomenų surinkimo ir kitos administracinės informacijos ataskaitas, jas peržiūrėti ir spausdinti.
120.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės turi leisti departamento specialistams formuoti ataskaitų rinkinius, išskiriamus į dvi pagrindines grupes: a) standartinės, iš anksto suprojektuotos ataskaitos; b) pagal Perkančiosios organizacijos poreikį nustatomos (angl. <i>Customised</i>) ataskaitos.

121.	Ataskaitų formavimo funkcijos turi suteikti galimybę (neapsiribojant): a) keisti pasirinktų duomenų grupavimo/ rūšiavimo/ pateikimo eilės tvarką; b) nurodyti duomenų atrinkimą pasirinktam periodui ir/ arba išskaidyti pagal kelis nurodytos trukmės periodus (pagal dienas, mėnesius ir pan.); c) suteikti galimybę apsašytas ataskaitas išsaugoti pakartotinam naudojimui.
122.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės turi turėti galimybę keisti atitinkamų ataskaitų šablonus (formą) – stulpelių ir eilučių pavadinimus, pridėti ar pašalinti stulpelius/ eilutes. Kiekvienam pridėtam naujam stulpeliui turi būti galimybė nustatyti filtravimą.
123.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės turi leisti kurti ataskaitas, skirtas spausdinimui, kurių grafinis vaizdas atitiktų su Perkančiąja organizacija suderintas ataskaitų formas.
124.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo programinė įranga turi leisti sukurti naują ataskaitų šabloną, nukopijuojant esamą ataskaitos šabloną.
125.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės turi leisti sukurti ir kuriamai analizės ataskaitai nurodyti parametrus, pagal kuriuos bus galima taikyti filtrus.
126.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonėje turi būti nustatyti ir su Perkančiąja organizacija suderinti duomenų rinkiniai, iš kurių būtų galimybė formuoti ataskaitas.
127.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės privalo turėti galimybes kurti bei generuoti tekstines ataskaitas bei ataskaitas su grafinais elementais: pyrago tipo grafikais, stulpelinėmis diagramomis ir kitais.
128.	Ataskaitų kūrimo ir generavimo priemonės ataskaitas privalo galėti eksportuoti įvairiais formatais: PDF, XLS, DOC ar kitais lygiaverčiais.
129.	Turi būti galimybė išoriniame respondentų portale skelbti departamento specialistų parengtas respondento pateiktų duomenų lyginamąsias ataskaitas.

6.4 Reikalavimai išoriniam respondentų portalui

Nr.	Reikalavimas
130.	Respondentai turi turėti galimybę prisijungti prie išorinio respondentų portalo naudodamiesi VIISP autentifikavimosi paslauga ir naudojant naudotojo vardą ir slaptažodį.
131.	Respondentų atstovai pirmą kartą bandantys prisijungti prie išorinio respondentų portalo turi turėti galimybę registruotis sistemoje. Registruotis leidžiama tik tuomet, kai respondento atstovui sistemoje yra sukurta paskira. Registravimosi metu respondento

	atstovas autentifikavimuisi turi naudoti VIISP autentifikavimosi paslaugą.
132.	Išorinis respondentų portalas, kartu su kitais šios sistemos komponentais, turi užtikrinti galimybę įpareigotoms trečioms šalims atstovauti respondentą.
133.	Turi būti galimybė tvarkyti respondentui skirtus pranešimus: a) peržiūrėti jų turinį; b) peržiūrėti informaciją, ar pranešimas peržiūrėtas ir peržiūros datą; c) į juos atsakyti; d) pažymėti skaitytais arba neskaitytais; e) ištrinti.
134.	Respondentai turi turėti galimybę tvarkyti savo kontaktinius duomenis, prisijungimo duomenis bei tvarkyti prieigos teises prie klausimynų.
135.	Sistema turi turėti galimybę išorinio respondentų portalo naudotojui išsiųsti naudotojo vardą ir laikiną slaptažodį registracijos metu arba prisijungimo duomenų praradimo atveju.
136.	Respondentai turi turėti galimybę pateikti departamentui elektroninį sutikimą statistinius duomenis teikti elektroniniu būdu, kad departamento specialistai sukurtų respondentų atstovų paskiras, t.y. suteiktų jiems teisę jungtis prie išorinio respondentų portalo. Elektroninį sutikimą statistinius duomenis teikti elektroniniu būdu gali pateikti respondento atstovas, o respondento vadovas turi turėti galimybę patvirtinti šį sutikimą.
137.	Išoriniame respondentų portale informacija apie verslo subjektus (kontaktiniai duomenys, vadovo duomenys, identifikaciniai duomenys ir kt.) turi būti naudojama iš šiuo metu departamente tvarkomo ūkio subjektų registro.
138.	Klausimynų priskyrimo respondentams tvarkymas turi būti vykdomas naudojant IDS posistemyje tvarkomus populiacijų ir imčių duomenis.
139.	Respondentai turi turėti galimybę peržiūrėti savo teiktų duomenų lyginamąsias ataskaitas (parengtos departamento specialistų).

6.5 Reikalavimai integracinei sąsajai su Adresų registru

Nr.	Reikalavimas
140.	Turi būti realizuota IDS posistemo integracinė sąsaja su Adresų registru, iš kurio periodiškai automatinio būdu būtų gaunami adresų duomenys, įskaitant ir adresų registro grafinius duomenis (koordinates), kurie gali būti gaunami neautomatiniu būdu.
141.	Turi būti galimybė peržiūrėti integracijos administracinius duomenis: f) informacija apie tai, kada paskutinį kartą atnaujinti duomenys; g) informacija, ar duomenų apsikeitimas įvyko sėkmingai; h) informacija apie apsikeitimo metu įvykusias klaidas.

142.	Turi būti galimybė peržiūrėti Adresų registro duomenis, atlikti paiešką.
143.	Turi būti realizuoti pakeitimai IDS posistemyje, realizuojant galimybę naudoti gautus adresų duomenis duomenų atributuose, kurie apibrėžia administracinį vieneta, vietovę, gatvę ar kitus adresą (lokacijos) duomenis.
144.	Paslaugų teikimo metu kuriami nauji funkcionalumai esant poreikiui turi naudoti gautus adresų duomenis duomenų atributuose, kurie apibrėžia administracinį vieneta, vietovę, gatvę ar kitus adresą (lokacijos) duomenis

6.6 Reikalavimai naudotojų valdymui

Nr.	Reikalavimas
145.	Paslaugų teikimo metu naujai realizuojamų komponentų vidiniai naudotojai (departamento specialistai) turi būti administruojami vieningoje naudotojo sąsajoje.
146.	Šie komponentai turi palaikyti vaidmenimis paremtą prieigos teisių valdymo mechanizmą (angl. <i>Role Based Access Control</i>) t. y. naudotojams ar jų grupėms priskiriami vaidmenys, kurie savo ruožtu sudaro tam tikrą prieigos teisių rinkinį.
147.	Naudotojų administravimo sprendimas turi palaikyti šias naudotojų administravimo priemonės: a) naudotojui priskirti vaidmenis; b) naudotojui priskirti teises į statistinį tyrimą ir respondentų grupę (visi, priklausomai nuo teritorijos ir (arba) nuo ekonominės veiklos); c) įtraukti arba pašalinti naudotoją į/iš grupės.
148.	Naudotojų administravimo sprendimas turi palaikyti šias naudotojų grupių administravimo priemonės: a) sukurti, redaguoti bei trinti naudotojų grupes; b) priskirti arba pašalinti naudotojus iš grupės; c) naudotojų grupei priskirti prieigos teises (grupei priklausantys naudotojai įgauna teises kurias turi grupė).
149.	Paslaugų teikimo metu naujai realizuojamų komponentuose turi būti realizuotas naudotojų duomenų importavimas bei autentifikavimas naudojant departamento naudotojų direktoriją AD (angl. <i>Active directory</i>).
150.	Turi būti realizuotos pavadavimo suteikimo funkcijos, skirtos Departamento specialistams.
151.	Turi būti galima kitam Departamento specialistui, kuriam pavedama (deleguojama) laikinai vykdyti pavaduojamo specialisto pareigas, suteikti prieigos teises iki nurodyto periodo pabaigos (automatiškai terminuojamas funkcijų delegavimas). Turi būti galimybė nustatyti konkrečias deleguojamas roles ar atsakomybes (pvz.: priskirti tik dalį tikrinamų klausimų ar respondentų).
152.	Pavaduojantis asmuo turi turėti galimybę vienoje vietoje matyti jam paskirtus pavadavimus, deleguojamas roles ir atsakomybes.
153.	Respondentų atstovų sąrašas su visa su jais susijusia informacija turi būti migruotas iš šiuo metu veikiančios duomenų surinkimo sistemos e. statistika verslui.

154.	Sistema turi automatiškai kurti ūkio subjektų vadovams naudotojų paskiras.
155.	Departamento specialistai turi turėti galimybę kurti respondentų atstovų paskiras pagal gautus ūkio subjektų vadovų sutikimus statistinius duomenis teikti elektroniniu būdu.
156.	Departamento specialistai turi turėti galimybę tvarkyti respondento atstovų kontaktinius duomenis, prisijungimo duomenis ir sisteminės prieigos teises.
157.	Respondento atstovas atstovaujantis kelis respondentus turi turėti kiekvienam respondentui skirtus kontaktinius duomenis (el. pašto adresą, telefoninio ryšio numerį).
158.	Departamento specialistai turi turėti galimybę išorinio respondentų portalo naudotojui išsiųsti naudotojo vardą ir naujai sugeneruotą laikiną slaptažodį prisijungimo duomenų praradimo atveju.

7 Nefunkciniai reikalavimai

7.1 Bendrieji reikalavimai sistemos architektūrai

Nr.	Reikalavimas
159.	Sistemos architektūra turi būti paremta tarptautinės statistikos bendruomenės parengta bendra statistikos rengimo architektūra CSPA (angl. <i>Common Statistical Production Architecture</i>), patvirtinta ir skelbiama Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) (angl. <i>United Nations Economic Commission for Europe</i> (UNECE)).
160.	Sistemos duomenų modelis turi būti paremtas tarptautinės statistikos bendruomenės parengtu bendroju statistinės informacijos modeliu GSIM (angl. <i>Generic Statistical Information Model</i>), patvirtintu ir skelbiamu Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) (angl. <i>United Nations Economic Commission for Europe</i> (UNECE)).
161.	Sistemoje realizuojami procesai turi būti suderinami su tarptautinės statistikos bendruomenės parengtu bendroju statistinės veiklos proceso modeliu GSBPM (angl. <i>Generic Statistical Business Process Model</i>), patvirtintu ir skelbiamu Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) (angl. <i>United Nations Economic Commission for Europe</i> (UNECE)).
162.	Sistema turi būti kuriama remiantis į paslaugas orientuotos architektūros (angl. <i>Service Oriented architecture – SOA</i>) principais. Siekiant užtikrinti statistinių paslaugų atskyrimą ir technologinį nepriklausomumą, turi būti taikomas mikroservisų (angl. <i>microservices</i>) architektūrinis stilius, t. y. sistemos funkcijas išskaidyti į atskirus servisus (modulius), kurie veikia atskiruose procesuose ir tarpusavyje bendrauja naudodami standartinius mechanizmus (pvz. per RESTful API).
163.	Kiekvienas mikroservisas turi būti plečiamas (angl. <i>scale</i>) ir diegiamas nepriklausomai nuo kitų.
164.	Sistema turi būti projektuojama ir kuriama užtikrinant sistemos plečiamumą, nereikalaujant atlikti pakeitimų pačioje sistemoje (angl. <i>scalability</i>).
165.	Atskiros statistinės paslaugos (mikroservisai) turi būti maksimaliai autonomiškos (angl. <i>loosely coupled</i>).
166.	Visas sistemos funkcijas, pasiekiamos per naudotojo sąsają, taip pat turi būti galimybė

	vykdyti naudojant RESTful tipo aplikacijų programavimo sąsają (API).
167.	Sistemos architektūra ir jos realizacija turi užtikrinti sistemos pajėgumų plėtimą, prijungiant papildomą techninę įrangą. Sistemos programinė įranga neturi būti ribojantis veiksnys didinant sistemos našumą.
168.	Sistemoje saugomų objektų identifikavimui turi būti naudojami unikalūs identifikatoriai (pvz. UUID).
169.	Ilgai vykdomi procesai (procesai, kurių vidutinė numatoma vykdymo trukmė yra ilgesnė nei 5 s) turi būti vykdomi foniniu režimu, leidžiant naudotojui tuo pačiu metu vykdyti kitas užduotis.
170.	Turi būti galimybė peržiūrėti foniniu režimu vykdomų / įvykdytų procesų ir automatinių procesų sąrašą ir jų vykdymo informaciją.
171.	Unikalūs identifikatoriai turi būti naudojami komunikacijai tarp sistemos servisų, t.y. siekiant išvengti didelių duomenų ir metaduomenų objektų persiuntimo per tinklą, užklausų / atsakymų pranešimuose turi būti perduodamos UUID nuorodos į šiuos objektus.
172.	Sistemos realizacijai turi būti naudojami pasaulyje plačiai paplitę daugiapakopės (<i>N-Tier</i>) architektūros ir daugiasluoksnės (<i>N-Tier</i>) architektūros principai.
173.	Sistemos funkcinis servisas kviečiantys naudotojai turi būti autentifikuojami ir autorizuojami.

7.2 Reikalavimai projekto vykdymui ir valdymui

Nr.	Reikalavimas
174.	Paslaugos turi būti teikiamos iteraciniu principu, tai yra turi būti taikomas Iteracinis-inkrementinis (angl. <i>agile</i>) valstybės informacinės sistemos kūrimo būdas kaip tai reglamentuoja Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika.
175.	Per 2 (dvi) savaites nuo Paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo dienos Teikėjas turi pateikti ir suderinti su Perkančiąja organizacija Projekto planą, kuriame turi būti detalizuoti Projekto etapai, jų rezultatai (pateiktys), Projekto dalyvių vaidmenys, tarpusavio komunikacijos būdai, pateikti pagrindiniai riboženkliai (angl. <i>milestones</i>) ir detalus Perkančiosios organizacijos nurodytus terminus atitinkantis kalendorinis darbų vykdymo grafikas.
176.	Teikėjas turi užtikrinti, kad visa komunikacija Projekto metu vyktų lietuvių kalba. Jei pasitelkiami užsienio šalių ekspertai, Teikėjas turi pasirūpinti vertimo į lietuvių kalbą paslaugomis.

7.2.1 Reikalavimai kūrimo iteracijoms

Nr.	Reikalavimas
177.	Turi būti įgyvendintos trys kūrimo iteracijos. Kiekviena kūrimo iteracija turi apimti iteracijos reikalavimų specifikavimą, projektavimą, programavimą, diegimą ir priėmimo testavimą.

178.	Kiekvienos iteracijos apimtys turi būti tiksliai apibrėžtos Projekto plane. Darbų apimtis turi būti paskirstyta tolygiai ir proporcingai, paskutinei iteracijai negalima numatyti daugiau nei 30 proc. darbų apimties.
179.	Perkančiajai organizacijai patvirtinus iteracijoje numatytų funkcionalumų specifikacijas turi būti vykdomas jų programavimas. <i>Pastaba: iteracijoje numatyti funkcionalumai gali būti tvirtinami ir pradedami programuoti dalimis, t.y. nelaukiant kol bus patvirtintos visų numatytų funkcionalumų specifikacijos.</i>
180.	Analizės ir projektavimo specifikacija turi apimti: a) sistemos funkcijų ir procesų aprašymas, naudojant UML ar kitą lygiavertę, tarptautiniu mastu pripažintą, notaciją; b) naudotojo sąsajos struktūra – naudotojo sąsajos eskizai (angl. <i>wireframes</i>); c) nefunkcinių reikalavimų rinkinys ir jų realizavimo būdai; d) sistemos loginė architektūra – posistemių ir modulių schema bei aprašymas; e) duomenų modeliai; f) integracinių sąsajų aprašymas; g) reikalavimai techninei ir sisteminei programinei įrangai (operacinėms sistemoms, duomenų bazių valdymo sistemoms, aplikacijų serveriams ir pan.).
181.	Iki paskutinės kūrimo iteracijos pabaigos Teikėjas turi atnaujinti ISIS įteisinimo specifikaciją, vadovaudamasis Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika.
182.	Sistemos kūrimo metu Teikėjas turi taikyti nuolatinio integravimo (angl. <i>continuous integration</i>) metodiką, kuri užtikrintų nuolatinį testinės aplinkos atnaujinimą ir tokiu būdu leistų greičiau identifikuoti klaidas.
183.	Kiekvienos kūrimo iteracijos pabaigoje turi būti atliktas sukurtų funkcionalumų priėmimo testavimas. Tarpinių kūrimo iteracijų (ne paskutinės) priėmimo testavimas laikomas sėkmingai įgyvendintu, jei nėra likusių žinomų kritinių klaidų, kitos klaidos turi būti sprendžiamos tolimesnių iteracijų metu pateikiant su Perkančiąją organizaciją suderinimą jų išsprendimo grafiką.

7.2.2 Reikalavimai priėmimo testavimui

Nr.	Reikalavimas
184.	Pasibaigus paskutinei kūrimo iteracijai, turi būti atliktas priėmimo testavimas.
185.	Iki priėmimo testavimo pradžios Teikėjas turi parengti diegimo paketą ir įdiegti sistemą testavimo aplinkoje. Testavimo aplinkai reikiamą techninę įrangą pateiks Perkančioji organizacija.
186.	Iki priėmimo testavimo pradžios Teikėjas turi suderinti testavimo planą, kuriame pateikiama: a) Testavimo vykdymo ir klaidų bei trūkumų fiksavimo tvarka; b) Testavimo veiklų grafikas; c) Testavimo priėmimo kriterijai;

	d) Testavimo ir priėmimo vaidmenų aprašymas.
187.	Testavimų metu Teikėjas turi vesti elektroninės formos pastebėtų klaidų žurnalą, sudaryti galimybes jį pildyti įgaliotiems Perkančiosios organizacijos specialistams.
188.	Teikėjas turi parengti ir pateikti visus testavimams reikalingus duomenis, jei tokių duomenų neturi ar negali pateikti Perkančioji organizacija.
189.	Priėmimo testavimas turės apimti funkcinį ir našumo testavimus. Teikėjas turės dalyvauti vykdant funkcinį testavimą ir įvykdyti našumo testavimą.
190.	Priėmimo testavimo metu nustatytos programinės įrangos klaidos skirstomos į kritines, vidutines ir mažas. Priėmimo testavimas laikomas sėkmingai įgyvendintu, jei nėra likusių žinomų kritinių klaidų, ne daugiau kaip 10 proc. panaudos atvejų turi vidutinių klaidų ir ne daugiau kaip 30 proc. panaudos atvejų turi mažų klaidų.
191.	Atlikus pakeitimus turės būti vykdomas pakartotinis testavimas, užtikrinantis, kad visi ankstesniojo testavimo metu nustatyti trūkumai buvo pašalinti.
192.	Pasibaigus priėmimo testavimui Teikėjas turės parengti testavimo ataskaitą, kurioje pateikiama suvestinė informacija apie užregistruotas ir ištaisytas klaidas bei atitiktį priėmimo kriterijams.

7.2.3 Reikalavimai mokymams

Nr.	Reikalavimas
193.	Teikėjas neatlygintinai turi apmokyti naudotojus ir administratorius dirbti su sistema.
194.	Mokymai turi būti įvykdyti iki bandomosios eksploatacijos pradžios.
195.	Iki mokymų pradžios Teikėjas turi suderinti mokymų planą, kuriame turi būti pateikiama: a) Mokymų tvarkaraštis, aprašantis kada, kur ir kaip bus atliekami mokymai. b) Mokymų apimtis (temos ir dalyvių skaičius). c) Įrankiai ir medžiaga (informacija), kurie bus naudojami mokymų metu.
196.	Turi būti apmokytos šios asmenų grupės: a) trumpojo laikotarpio verslo statistinių tyrimų vadovai (Vilniuje iki 15 asmenų); b) Metodologijos ir kokybės skyriaus darbuotojai (Vilniuje iki 19 asmenų); c) Duomenų parengimo skyrių darbuotojai: ○ Vilniuje dvi grupės po 15 asmenų; ○ Kaune iki 25 asmenų; ○ Šiauliuose iki 15 asmenų; d) administratoriai, vykdysiantys sistemos konfigūravimą ir tolimesnę sistemos priežiūrą (Vilniuje iki 3 asmenų).
197.	Trumpojo laikotarpio verslo statistinių tyrimų vadovų, Metodologijos ir kokybės skyriaus ir Duomenų parengimo skyrių darbuotojų grupių mokymams turi būti skirta ne mažiau kaip po 6 val. kiekvienai grupei (iš viso 48 val.).
198.	Administratorių grupės mokymams turi būti skirta ne mažiau kaip 2 val.

199.	Mokymai turi būti vykdomi Perkančiosios organizacijos patalpose kiekvienos mokymuose dalyvaujančios grupės mieste (po vieną mokymų sesiją Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose ir 5 mokymų sesijos Vilniuje).
200.	Iki mokymų pradžios Teikėjas turi pateikti administratorių ir naudotojų vadovus, atitinkančius šiuos reikalavimus: a) Visa pateikta medžiaga turi būti suskirstyta pagal sukurtos programinės įrangos funkcinės sritis, parengta lietuvių kalba ir iliustruota naudotojo sąsajos ekranvaizdžiais; b) Vadovai turi būti išsamūs ir suprantami skaitytojui savarankiškai vykdant konkrečias užduotis, apimti visas numatytas sistemos funkcijas.

7.2.4 Reikalavimai bandomajai eksploatacijai

Nr.	Reikalavimas
201.	Bandomosios eksploatacijos metu Teikėjas klausimynų rengimo komponente neatlygintinai turės aprašyti trumpojo laikotarpio verslo statistikos tyrimų klausimus ir pademonstruoti šių klausimynų pildymo procesus sistemoje.
202.	Bandomosios eksploatacijos metu Teikėjas kokybės rodiklių ir ataskaitų komponente neatlygintinai turės parengti trumpojo laikotarpio verslo statistikos tyrimų kokybės rodiklių aprašymus ir pademonstruoti jų naudojimą agregavimo procesų apimtyje.
203.	Teikėjas turės aprašyti šiuos trumpojo laikotarpio verslo statistikos tyrimus (taikoma tiek klausimynų, tiek kokybės rodiklių ir ataskaitų aprašymui): a) Pramonės įmonių veikla; b) Prekybos ir maitinimo įmonių veikla; c) Paslaugų įmonių veikla; d) Statybos įmonių veikla; e) Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba; f) Verslo tendencijos pramonės, statybos, prekybos ir paslaugų sektoriuose; g) Pramonės įmonių investicijos; h) Gamintojų parduotos pramonės produkcijos kainų indeksas; i) Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų indeksai; j) Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas; k) Eksportuotų prekių kainų indeksas; l) Importuotų prekių kainų indeksas.
204.	Iki bandomosios eksploatacijos pradžios Teikėjas turi suderinti bandomosios eksploatacijos planą, kuriame turi būti pateikiama: a) Bandomosios eksploatacijos vykdymo ir klaidų bei trūkumų fiksavimo tvarka; b) Bandomosios eksploatacijos veiklų grafikas; c) Bandomosios eksploatacijos priėmimo kriterijai.
205.	Bandomosios eksploatacijos metu Perkančioji organizacija atliks sistemos įsilaužimo testavimą, o Teikėjas turės neatlygintinai ištaisyti nustatytus trūkumus.

206.	Bandomoji eksploatacija laikoma sėkmingai įgyvendinta, jei nėra likusių žinomų kritinių klaidų, ne daugiau kaip 5 proc. panaudos atvejų turi vidutinių klaidų ir ne daugiau kaip 15 proc. panaudos atvejų turi mažų klaidų.
207.	Pasibaigus bandomajai eksploatacijai Teikėjas turės parengti bandomosios eksploatacijos ataskaitą, kurioje pateikiama suvestinė informacija apie užregistruotas ir ištaisytas klaidas bei atitiktį priėmimo kriterijams.

7.3 Reikalavimai dokumentacijai

Nr.	Reikalavimas
208.	Visa Teikėjo rengiama dokumentacija turi būti parengta lietuvių kalba ir laikantis bendrinės lietuvių kalbos taisyklių.
209.	Teikėjo rengiamuose analizės ir projektavimo dokumentuose, panaudos atvejų, duomenų bazių schemų, programinių komponentų sąsajų schemų ir kitų esybių sąsajų schemų vaizdavimui turi būti naudojama UML (angl. <i>Unified Modeling Language</i>) ar lygiavertė notacija.
210.	Dokumentų galutinės versijos turi būti pateiktos dviem formatais: redaguojamu elektroniniu formatu (.docx arba lygiaverčiu) ir neredaguojamu elektroniniu parašu pasirašytu formatu (.pdf arba lygiaverčiu).
211.	Visa Teikėjo rengiama dokumentacija turi būti parengta lietuvių kalba ir laikantis bendrinės lietuvių kalbos taisyklių.
212.	Perduodami išeities tekstai (angl. <i>source code</i>), pateikiami tik elektroninėje laikmenoje ir turi atitikti šiuos reikalavimus: a) išeities tekstai turi atitikti gerąsias programinio kodo formatavimo, kintamųjų, metodų bei klasių ar naudotojo sąsajų įvardinimo praktikas (camelCase naudojimas ir pan.); b) Perkančiajai organizacijai turi būti perduoti pilni, korektiški išeities tekstai, iš kurių naudojant standartines priemones būtų kompiliuojama naudojimui parengta programinė įranga, atliekanti jai specifikuotas funkcijas; c) perduodami sistemos paleidimui skirti duomenų užpildymo programos/skriptai ir kita informacija reikalinga sėkmingam sistemos paleidimui iš išeities tekstų.
213.	Turi būti naudojama API sąsajų dokumentavimo priemonė paremta OpenAPI Specification arba lygiaverčiu standartu. Ši priemonė turi automatiškai generuoti API sąsajos dokumentaciją HTML formatu ir sudaryti galimybes ją peržiūrėti.

7.4 Reikalavimai naudotojo sąsajai ir ergonomiškumui

Nr.	Reikalavimas
214.	Naudotojo sąsajos klaidų pranešimai turi būti suformuluoti taip, kad naudotojui būtų aišku, kas atsitiko ir kokius veiksmus jam toliau reikia daryti, kad galėtų tęsti darbą.
215.	Naudotojo sąsajoje visada turi būti matomas pilnas ir interaktyvus navigacijos kelias (angl. <i>breadcrumbs</i>).
216.	Visi sistemoje pateikiami sąrašai turi būti puslapiuojami su navigacijos tarp puslapių galimybėmis.
217.	Visuose sistemoje pateikiamuose sąrašuose turi būti realizuotos filtravimo ir rūšiavimo priemonės. Detalūs atributai, pagal kuriuos vykdomas filtravimas ir rūšiavimas, turi būti suderinti analizės ir projektavimo metu.
218.	Prie sudėtingų funkcijų ar informacijos blokų turi būti galimybė pateikti kontekstinę pagalbą.
219.	Turi būti galimybė išsikviesti pagalbos vadovą (angl. <i>Help</i>).
220.	Naudotojo sąsaja turi būti realizuota lietuvių ir anglų kalbomis.
221.	Projektuojant bei kuriant naudotojo sąsajas bei el. paslaugas turi būti vadovaujama tarptautiniais tinkamumo standartais LST EN ISO 9241-110:2006 „Žmogaus ir sistemos sąveikos ergonomika. 110 dalis. Dialogo principai“, LST EN ISO 9241-210:2011 „Žmogaus ir sistemos sąveikos ergonomika. 210 dalis. Į žmogų orientuotas sąveikiųjų sistemų projektavimas“.
222.	Sistemos naudotojo sąsajos turi atitikti W3C XHTML (HTML 5) ar lygiavertę specifikaciją.
223.	Išvaizdos aprašymui turi būti naudojami CSS ar lygiaverčio stiliaus aprašai (turi būti aprašomi atskirai ne HTML kode). Realizavimui turi būti naudojama ne žemesnė kaip 3 lygio CSS3 (angl. Cascading Style Sheets Language 3).

7.5 Reikalavimai duomenų apsaugai ir informacijos saugumo valdymui

Nr.	Reikalavimas
224.	Sistema turi atitikti antros kategorijos valstybės informacinėms sistemoms keliamus elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) reikalavimus.
225.	Sistemoje saugomi duomenys turi būti apsaugoti nuo nesankcionuoto priėjimo, naudojimo, pakeitimo, atskleidimo, sunaikinimo ar praradimo.

226.	Siekiant užtikrinti perduodamos informacijos saugą, turi būti naudojamas SSL (angl. <i>Secure Sockets Layer</i>) kriptografinis protokolas, šiuose komunikacijos scenarijuose: sistema – naudotojas ir pagal poreikį sistema – sistema.
227.	Sistema turi būti apsaugota nuo: a) neautentifikuotos prieigos; b) naudotojų veiksmų, neatitinkančių jų autorizacijos rolės; c) nesankcionuoto naudotojo sesijos perėmimo; d) nesankcionuoto duomenų perėmimo ar jų įterpimo; e) žalingo kodo įterpimo (angl. <i>Injection, XSS (Cross-sitescripting)</i>); f) kitų saugumo pažeidimų, kurie įvardijami OWASP TOP 10 (https://www.owasp.org) arba lygiaverčiame sąraše.
228.	Sistemoje turi būti žurnalizuojamos naudotojų registracijos užklausos, prisijungimo sesijos, jų pradžia, pabaiga, naudotojų veiksmai, veiksmai su sistemos objektais ir kiti veiksmai.
229.	Sistemoje turi būti realizuotas audito žurnalų peržiūros funkcionalumas, kuris užtikrintų galimybę ieškoti ir peržiūrėti sisteminius įvykius bei naudotojų atliekamus veiksmus.
230.	Naudotojų darbo sesija turi būti automatiškai užbaigiama, jei neveikimo laikas viršija nustatytą trukmę.
231.	Teikėjas turi parengti ir pateikti rekomendacijas dėl atsarginių kopijų darymo bei jų atstatymo procedūrų, įskaitant objektų, kuriuos būtina išsaugoti, sąrašo ir tam tinkamų įrankių, parengimą.

7.6 Reikalavimai pajėgumui ir veikimo sąlygoms

Nr.	Reikalavimas
232.	Sistemos komponentai turi palaikyti ne mažiau kaip 500 vienu metu prisijungusių naudotojų.
233.	Turi būti atliktas našumo ir greitaveikos testavimas (angl. <i>stress testing</i>). Šį testavimą Teikėjas turi atlikti gamybinėje aplinkoje bei pateikti atlikto testavimo įrodymus – našumo ir greitaveikos testavimo ataskaitą. Našumo ir greitaveikos testavimas, su teigiamais rezultatais, turi būti baigtas iki bandomosios eksploatacijos etapo pabaigos.
234.	Reikalaujami reakcijos greičiai (neskaitant dėl tinklo kylančių vėlavimų): a) naudotojų veiksmų (įrašų įterpimo, keitimo ir šalinimo) atlikimo trukmė turi būti ne ilgesnė nei 3 sekundės, matuojant piko (maksimalaus apkrovimo) metu; b) navigacija tarp skirtingų naudotojo sąsajos langų turi trukti ne ilgiau kaip 2 sekundes (išskyrus atvejus, kai generuojama ataskaita arba apdorojamas kitas didelės apimties dokumentas ar failas). Jei veiksmas trunka ilgiau, nei 2 sekundes, sistema turi informuoti naudotoją, kad veiksmas užtruks;

	c) duomenų mainuose dalyvaujančių žiniatinklio paslaugų atsakymai turi būti pateikiami per ne ilgiau nei 2 sekundes; d) ataskaitų generavimas turi trukti ne daugiau kaip 5 sekundės vieno paprastos ataskaitos puslapio generavimui ir ne daugiau kaip 10 sekundžių vieno suvestinės ataskaitos puslapio generavimui (suvestine ataskaita laikomos tokios ataskaitos, kai jose atvaizduojami duomenys gaunami ataskaitos formavimo metu atliekant papildomus veiksmus su kelių subjektų, subjektų grupių duomenimis).
235.	Sistema turi palaikyti apkrovos balansavimą tarp kelių serverių (angl. <i>load balancing</i>).

7.7 Reikalavimai platformoms ir programinės įrangos licencijoms

Nr.	Reikalavimas
236.	Jei Teikėjas planuoja dalį reikalavimų realizuoti panaudojant licencinę programinę įrangą, tai turi būti aiškiai nurodoma techniniame pasiūlyme. Licencinės programinės įrangos licencijavimo tvarka turi būti nuolatinio galiojimo (be jokių galiojimo apribojimų laike) bei negali būti ribojamos naudotojų skaičiumi ar techninės įrangos parametrais.
237.	Siūlant licencinę programinę įrangą, jos įsigijimo ir ne mažiau kaip 3 metų (skaičiuojant nuo bandomosios eksploatacijos etapo pradžios) palaikymo kaina turi būti įskaičiuota į pasiūlymo kainą.
238.	Teikėjas turi garantuoti nuostolių atlyginimą Perkančiajai organizacijai dėl bet kokių reikalavimų, kylančių dėl autorių teisių, patentų, licencijų, ar prekių (paslaugų) ženklų naudojimo, susijusio su sukurtos programinės įrangos naudojimu, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas atsiranda dėl perkančiosios organizacijos kaltės.
239.	Visiems sistemos komponentams reikalingas duomenų bazių valdymo sistemas Teikėjas turi pateikti pats ir įskaičiuoti jų kainas į bendrą pasiūlymo kainą.
240.	Perkančioji organizacija pateiks visus reikalingus sukurtai sistemai veikti techninės įrangos resursus, todėl jų kaina neturi būti įskaičiuota į pasiūlymo kainą.
241.	Sistemos komponentai turi būti kuriami taip, kad veiktų debesijos paslaugų teikėjo infrastruktūroje (angl. <i>Cloud ready</i>). Esant nepakankamam Perkančiosios organizacijos infrastruktūros pajėgumui, Teikėjas turės užtikrinti sistemos diegimą debesijos paslaugų teikėjo infrastruktūroje bei jos integravimą su Perkančiosios organizacijos lokalia infrastruktūra.

7.8 Reikalavimai galutiniam sistemos priėmimui

Nr.	Reikalavimas
-----	--------------

242.	Prieš perduodamas sistemą eksploatacijai, Teikėjas turi pateikti ir su Perkančiąja organizacija suderinti bandomosios eksploatacijos rezultatus, patvirtinančius, kad sistemos funkcinės charakteristikos atitinka šios ir Teikėjo parengtos analizės ir projektavimo specifikacijos reikalavimus.
243.	Galutinių Projekto rezultatų priėmimas bus atliktas po bandomosios eksploatacijos. Galutiniai Projekto rezultatai bus priimti tik pašalinus bandomosios eksploatacijos metu nustatytus trūkumus ir pateikus galutinį Paslaugų priėmimo–perdavimo aktą ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo Paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo datos.
244.	Teikėjas, nepažeidžiant autoriaus teisių turėtojo ar trečiųjų šalių intelektualinės nuosavybės teisių, sutartimi perduoda Perkančiąjai organizacijai autorių turtines teises į Projekto metu sukurtą programinę įrangą ir parengtus projektinius dokumentus, įskaitant, bet neapsiribojant, teisę neribotą laiką ir be papildomo atlygio naudoti sukurtą programinę įrangą; teisę daryti sukurtos programinės įrangos kopijas be programinės įrangos pardavimo ir perleidimo teisės; teisę modifikuoti ir toliau plėtoti sukurtą programinę įrangą.
245.	Jeigu sukurtoje programinėje įrangoje panaudota kita autoriaus teisių turėtojo ar trečiųjų šalių programinė įranga (kuri integruota į sukurtą programinę įrangą ar kitaip susieta su atliktu programinės įrangos diegimu), tai autoriaus turtinių teisių į sukurtą programinę įrangą ar parengtus projektinius dokumentus perdavimas Perkančiąjai organizacijai neturi apriboti šias teises perdavusio Teikėjo teisės be atskiro Perkančiosios organizacijos sutikimo toliau vystyti, tobulinti, platinti ir atlikti kitus reikiamus veiksmus su sukurta programine įranga ar parengtais projektiniais dokumentais.

7.9 Reikalavimai garantinei priežiūrai

Nr.	Reikalavimas
246.	Garantinė priežiūra turi būti teikiama 12 mėnesių nuo galutinio Paslaugų priėmimo–perdavimo akto pasirašymo dienos.
247.	Garantinės priežiūros vykdymo procedūros ir metodai, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Teikėjo bendravimo sutarties vykdymo metu nuostatas bei Teikėjo numatomą teikti dokumentaciją turi būti aprašyti garantinės priežiūros reglamente, kurio projektą Teikėjas turi pateikti prieš 2 savaites iki garantinės priežiūros pradžios.
248.	Garantinės priežiūros paslaugos turi būti teikiamos laikantis visų taikytinų IS kūrimą ir tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų (nurodytų TS 5 skyriuje).
249.	Garantinė priežiūra turi būti teikiama: a) sukurtos programinės įrangos funkcionalumams; b) pateiktos licencinės programinės įrangos konfigūracijai; c) testinės ir gamybinės aplinkos konfigūracijai;

	d) visai pateiktai dokumentacijai.
250.	Teikėjas privalo registruoti sistemos eksploatavimo sutrikimus bet kuriuo garantinės priežiūros metu prieinamoje el. sutrikimų registravimo sistemoje (pvz., specializuotoje per naršyklę pasiekiamoje programinėje įrangoje arba per pagalbos teikimo liniją (angl. <i>Service Desk</i>). Perkančiajai organizacijai turi būti suteiktos programinės priemonės, skirtos sistemos klaidų registravimo ir jų šalinimo eigos stebėjimui.
251.	Teikėjo teikiamos garantinės priežiūros paslaugos turi apimti: a) sistemos klaidų ar netikslumų registravimą; b) sistemos klaidų ar netikslumų taisymą, testavimą, diegimą ir atnaujintų programinių priemonių išėties tekstų pateikimą Perkančiajai organizacijai; c) sugadintų programinės įrangos duomenų (įskaitant asmens duomenis) atstatymą; d) sistemos dokumentacijos tikslinimą pagal atliktus taisymus.
252.	Pagrindinės garantinės priežiūros paslaugų teikimo sąlygos ir terminai: a) Kritinio prioriteto klaidos (kai neveikia visa sistema ir nė vienas naudotojas negali naudotis sistemos paslaugomis, neveikia sistemos posistemės, sąveikaujančios su kitomis išorinėmis informacinėmis sistemomis ir registrais) sprendimo trukmė – ne ilgiau kaip 3 Perkančiosios organizacijos darbo valandos nuo problemos užregistravimo. b) Svarbaus prioriteto klaidos (kai neveikia ar neteisingai veikia atitinkamas funkcijas atliekančios posistemės (moduliai) ir nėra laikinų sutrikimo sprendimo būdų) sprendimo trukmė – ne ilgiau kaip 8 Perkančiosios organizacijos darbo valandos nuo problemos užregistravimo c) Vidutinio prioriteto klaidos (kai naudotojai negali naudotis arba gali tik iš dalies naudotis tam tikromis sistemos funkcijomis arba funkcijos atliekamos nekorektiškai, bet yra laikini sutrikimo sprendimo būdai) sprendimo trukmė – ne ilgiau kaip 16 Perkančiosios organizacijos darbo valandų nuo problemos užregistravimo. d) Žemo prioriteto klaidos (visi nedideli nesklandumai, neįtakojantys veiklos procesų) sprendimo trukmė – ne ilgiau kaip 40 Perkančiosios organizacijos darbo valandų nuo problemos užregistravimo. e) Jei kreipinyje aprašytos problemos neįmanoma pašalinti per nustatytą pagal kreipinio klasifikaciją sprendimo laiką, Teikėjas pateikia Perkančiosios organizacijos atsakingam asmeniui problemos neišsprendimo priežastį, o problemos sprendimo grafiką raštu (el. paštas, elektroninė incidentų registravimo sistema) suderina su Perkančiosios organizacijos atsakingu asmeniu ne vėliau kaip per 8 (aštuonias) darbo valandas nuo problemos sprendimo pradžios. Kritinių ir svarbių kreipinių atveju Teikėjas problemos sprendimą turi pateikti per įmanomai trumpiausią laikotarpį.

7.10 Reikalavimai pakeitimų valdymui

Nr.	Reikalavimas
253.	Šioje Techninėje specifikacijoje ar kituose Paslaugų teikimo sutarties prieduose nustatyti

	reikalavimai gali būti keičiami Teikėjo ar Perkančiosios organizacijos iniciatyva.
254.	Pakeitimų atsiradimas gali būti sąlygojamas aplinkybių, kurios atsiranda arba tampa žinomos po pirkimo sutarties sudarymo, jų atsiradimo pasiūlymo pateikimo ar pirkimo sutarties sudarymo metu nebuvo galima protingai numatyti ir kontroliuoti, taip pat, iš anksto įvertinti ir jų atsiradimo rizikos.
255.	Pakeitimas turi būti įgyvendinamas Teikėjui ir Perkančiajai organizacijai patvirtinus keitimą raštu (susitarimą įforminant kaip sutarties priedą), vadovaujantis tarp Teikėjo ir Perkančiosios organizacijos sudarytos Paslaugų teikimo sutarties ir šios Techninės specifikacijos sąlygomis, nepažeidžiant viešųjų pirkimų principų, taikant visas šias veiklas (atsižvelgiant į pakeitimo pobūdį): a) dokumentuotas pakeitimo poveikis, aprašytas jo kritiškumo laipsnis (neesminis, vidutinis, kritinis) ir pasekmės; b) pakeitimas nėra kritinis ir nedaro įtakos viso sprendimo funkcionalumui; c) atlikti techninės dokumentacijos ir veiklos procesų pakeitimai, susiję su funkcionalumo pakeitimu; d) pakeitimas yra autorizotas (pasirašytas Perkančiosios organizacijos įgalioto asmens); e) pakeitimas neapsunkina pirkimo tikslų pasiekimo.
256.	Jeigu funkcionalumo pakeitimas yra įvykdytas nesilaikant ankstesniame punkte nustatytos tvarkos, toks funkcionalumo pakeitimas laikomas negaliojančiu.

7.11 Reikalavimai papildomų poreikių realizavimo paslaugų valdymui

Nr.	Reikalavimas
257.	Perkančioji organizacija gali užsakyti papildomų, nenumatytų šioje techninėje specifikacijoje, poreikių realizavimo paslaugas.
258.	Papildomi poreikiai privalo būti tiesiogiai susiję su pirkimo objektu.
259.	Papildomus poreikius gali siūlyti tiekėjas ir (ar) Perkančioji organizacija.
260.	Papildomų poreikių užsakymo procedūra: a) identifikuojamas ir trumpai aprašomas papildomo funkcionalumo poreikis; b) poreikis patvirtinamas Perkančiosios organizacijos; c) tiekėjas parengia siūlymą, kuriame aprašo papildomo funkcionalumo realizavimo principus, realizavimo terminą ir įvertina realizacijai reikalingą valandų skaičių; d) Perkančiajai organizacijai patvirtintus tiekėjo siūlymą, siūlymo pagrindu formuojamas papildomas funkcionalumo užsakymas, kuris pasirašomas Perkančiosios organizacijos ir tiekėjo.
261.	Papildomų poreikių realizavimui planuojama skirti pagal poreikį iki 500 valandų. Perkančioji organizacija neįsipareigoja išnaudoti/užsakyti šiame punkte nurodyto

	valandų kiekio.
--	-----------------

8 Baigiamosios nuostatos

Visi šioje Techninėje specifikacijoje apibrėžti reikalavimai yra suprantami kaip minimalūs ir teikiant Paslaugas turi būti aptariami su Perkančiąja organizacija, detalizuojami, galutinai suderinami ir dokumentuojami.

Visi pateikti reikalavimai yra technologiškai nepriklausomi. Jei Teikėjas Techninėje specifikacijoje rastų reikalavimą, susijusį su konkretaus gamintojo nuosavybės teisėmis apsaugota technologija (angl. *proprietary*), Teikėjas gali siūlyti lygiavertes technologijas, atitinkančias keliamus reikalavimus, t.y. visi šioje Techninėje specifikacijoje nurodyti konkretūs modeliai, standartai, procesai ar prekės ženklai, patentai, konkreti kilmė ar gamyba apima ir jiems lygiavertius produktus ar procesus, nepriklausomai nuo to, ar šalia yra priedas „arba lygiavertis“ (sąlyga netaikytina, jeigu konkretus modelis, standartas, procesas ar prekės ženklas, patentas, konkreti kilmė ar gamyba nurodyti apibrėžiant Perkančiosios organizacijos turimus produktus ir/ ar esamus procesus).

9 ŠALIŲ JURIDINIAI ADRESAI, REKVIZITAI IR PARAŠAI

UŽSAKOVAS

Lietuvos statistikos departamentas
Gedimino pr. 29, LT-01500 Vilnius
Įmonės kodas: 188600177
PVM mokėtojo kodas: nėra
A. s. Nr. LT51 7044 0600 0111 1285
AB SEB BANKAS
Banko kodas 70440
Tel. (8 5) 236 4822
Faks. (8 5) 236 4845
El. p. statistika@stat.gov.lt
Tinklapis: <http://www.stat.gov.lt>

A.V.

PASLAUGŲ TEIKĖJAS

UAB ATEA
J. Rutkausko g. 6, LT-05132 Vilnius
Įmonės kodas: 122588443
PVM mokėtojo kodas: LT225884413
A. s. Nr. LT03 2140 0300 0132 7814
AB Luminor bankas
Banko kodas 21400
Tel. (8 5) 239 78 30
Tel. +370 37 400 040
El. p. software@atea.lt
Tinklapis: <http://www.atea.lt>

A.V.